

V I E N Y B Ė

70-4 M. 34 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyna 11, N. Y.

1956 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 7 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 10 c

MIRĖ KAZYS KALINAUSKAS

**Buvo SLA prezidentas
ir daugelio kitų orga-
nizacijų pirmininkas**

DABAR

Dėl tautos šventės
„Kunigų diktatūra“
Paleckis ir bombos

Yra žmonių, kurie rimtai abejoja, ar tautos šventė turėtų būti siejama su Vytauto Didžiojo noru vainikuotis Lietuvos karalium.

I ši klausimą nepajęgta atsakyti nuo pat 1930 metų, kai Lietuvoje buvo minima Vytauto Didžiojo mirties sukaktis.

Mat, 1430 m. rugsėjo 8 d. Vytautas Didysis turėjo užsidėti Lietuvos karaliaus vainiką.

Sumanymas nebuvo įvykdytas dėl dviejų priežasčių: lenkų intrigos ir kunigaikščio mirtis.

Todėl daugelio lietuvių galvose tebetūno klausimas: Ar ši politinį Vytauto Didžiojo ir jo kunigaikštijos pralaimėjimą šiandien, po 500 su viršum metų, galima laikyti tautos laimejimu ir net jos švente?

Juk tai būtų tas pat, jeigu Vytauto Didžiojo pralaimėjimo mūsų su totoriais ties Vorksla šiandien laikytume triumfu.

Ar tik tautininkų valdymo laikais Lietuvoje būta diktatūros? Socialdemokratai jums įrodys, kad net Steigiamojo Seimo metais Lietuvoje nebuvo demokratijos. Pavyzdžiui, jų žurnale Darbe (4 n.) rašoma:

„Klerikalinės politinės mašinos kontroliuojamos demokratijos formos pirmaisiais atgautos valstybinės laisvės metais turėjo maža demokratinio turinio, ir todėl tas laikotarpis buvo pavadintas tūkstančio kunigų diktatūra. Tautos masės negalėjo efektingai dalyvauti demokratiniam savo reikalų tvarkyme nes jų dvasinis akiratis dažnai ribojosi kantička ir sapninuku...“

Jau 1906 metais, tuojau po Vilniaus seimo, Adomas Jakštas, savo „pašnekesiuose ant Nemuno kranto“, pranašavo didelius lietuvių visuomenės nuomonių skirtumus.

Tie skirtumai tuojau pasireiškė, ypač, kuriant Lietuvos valstybę. Dar didesni skirtumai yra dabar, nors jau 15 metų kai tos valstybės neturime.

Oficialiosios Tarybų Sąjungos burnos nuolat kalba apie atominių ir vandenilinių bombų gaminimo uždraudimą.

Vilniaus Tiesoje štai skelbiama deputato J. Paleckio kalba, kurią jis pasakė viename TSRS Aukščiausios Tarybos posėdyje. Girdi, —

„Siūlau pritarti TSRS Aukščiausios Tarybos pareiškimui ryšium Japonijos parlamento kreipimusi branduolinio ginklo uždraudimo ir jo bandymų nutraukimo klausimu.“

Tai dvideidė propaganda, kurią skelbia Tarybų Sąjungos viršūnės ir jų tarnai Paleckio ir kitų tokių, kaip jis pats, asmenyse.

Faktas yra, kad tik šiomis dienomis Sibire susprogdintos dvi tokios atominės bombos...

Todėl tiek pat reikšmės turi ir kiti Paleckio žodžiai, pasakyti tame posėdyje, būtent, kad „Amerikos lėktuvai praskrido viršum Baltarusijos, Lietuvos ir Kaliningrado srities.“

juoga Tyliaua

VELIONIS KAZYS KALINAUSKAS

Rugsėjo 5 d. ryte S. Boston, mirė advokatas Kazys Kalinauskas, SLA prezidentas, plačiai žinomas Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas, sulaukęs vos 52 m. amžiaus. Velionis, kaip žinoma, sirgo ilgesnį laiką. Dėl ligos jis negalėjo dalyvauti nei pereiname SLA seime, įvykusiame Detroit, Mich.

Adv. Kazys Kalinauskas, kaip sakyta, buvo dar gana jaunas žmogus — gimęs 1904 m. vasario 29 d. Boston, Mass. Čia jis išėjo ir mokslą — pradžios, vidurio ir universiteto. 1927 m. baigęs Harvardo teisių mokyklą, tuojau pradėjo advokatūros praktiką Bostone. Kurį laiką buvo prokuroro padėjėju Mass valstybėje.

Be savo pareigų Susivienijime Lietuvių Amerikoje, kurio prezidentu buvo išrinktas 1952 m., velionis Kazys Kalinauskas dar pirmininkavo visai eilei kitų mūsų organizacijų: Dorchesterio Liet. Pil. Klubui, SLA antrajam apskričiui, Jungtiniam Lietuvių Klubui, S. Bostono Lietuvių Pil. Klubui ir kt. Be to, buvo Amerikos Lietuvių Tarybos direktorius. Taip pat velionis bendradarbiavo įvairiuose lietuvių laikraščiuose bei žurnaluose.

Velionis Kazys Kalinauskas buvo vienas iš nedaugelio tų Amerikoje gimusių lietuvių, kurie visa širdimi ir protu aukojosi bendriems mūsų visuomenės bei tautos reikalams. Tai buvo pilna to žodžio prasme pavyz-

dingas amerikietis ir lietuvis patriotas. Todėl Kazio Kalinausko mirtis yra didelis smūgis Amerikos lietuvių visuomenei.

Velionis giliame liūdesyje paliko žmoną Oną, buvusią Gabriūnaitę, sūnus Kazį ir Pilypą ir dukterį Elzbieta. Likusiai velionio šeimai reiškama nuoširdi užuojauta.

Be kitų pranešimų apie Kazio Kalinausko mirtį, Vienybė dar gavo oficialią SLA sekretoriaus dr. M. J. Viniko telegramą, kurioje sakoma: „Supreme President Lithuanian Alliance of America passed away this morning.“

Kalinauskui mirus, SLA be abejo turės skelbti specialius rinkimus prezidentui rinkti.

LAIŠKAI

FANTASTIŠKAS PROJEKTAS

Teoretiniai mūsų spauda skaitosi laisva, bet faktiniai tam tikrų aplinkybių ji ir labai suvaržyta. Tai nelemtojo carizmo psichologinis palikimas.

Vieno laikraščio redaktorius grąžindamas man keletą rankraščių, parašė, -- girdi, Tamsta rašai labai daug ir labai gražiai, bet, deja, aš tų raštų spausdinti negaliu. Aš jį pilnai pateisinu, bet smerkiu tas aplinkybes, kurios neleidžia gražių raštų spausdinti, nes juose buvo laisvų minčių.

Susivaržiusi mūsų spauda virsta nuobodžiais ir mažaverčiais informacijos lapeliais, tuo tarpu kai skaitytojai laukia minčių. Iš to seka išvada, kad reikia išlaisvinti spaudą iš savo pačių susidarytų varžtų.

Spaudos išlaisvinimo pareiga, manyčiau, turi tekti tautininkams kaip kultūriniam avangardui. Tam yra reikalinga laisvos minties leidinelis. Steigti atskirą žurnalą neapsimoka, bet, manyčiau, jį pavyktų prie kurio nors tautiško leidinio prisiprašyti įsteigti laisvos minties skyrių, kurio bendradarbiais galėtų būti tikrai nariai tam reikalui įsteigto ratelio.

Kiekvienas, ką raštas, išvengimui didesnių nukrypimų į pačius neleistinus kraštutinius ir į antimoralę, turėtų būti apribuojami dar bent dviejų kitų to paties ratelio narių. Redaktorius jų turinio jau nebetikrintų. Tai daug kam atrodo tikra beprotybe, bet juk beveik visos idėjos iš pradžių kartais atrodo kvailomis.

Tai toks tas mano fantastiškas projektas.

A. Garbauskas

Anglija

VISI SKRIAUDŽIA VARGŠĄ LIETUVI

Skaitant Vienybėje Elenos Dirmenienės aprašymą apie tai, kaip Philadelphia katalikų kapinių valdyba neleidžia pastatyti ant didelio Lietuvos sūnaus Vinco Krėvės kapo lietuvišką paminklą, darosi liūdna ir skaudu.

Gaila, kad toks kilnus lietuvis, koks buvo Vincas Krėvė, nebuvė sudegintas, kaip dr. Jonas Šliupas, dr. K. Grinius ir kiti, kurių pelenai galės būti gražinti į tevynę, ją išlaisvinus.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Juozas Tysliava
Editor and Publisher

Vyt. Gedgaudas
Managing Editor

Editorial and Business Office
412 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EV 4-0862

Entered as Second Class Matter
Oct. 23, 1907 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES

USA per year \$5.00
Other countries \$6.00

valdybos saivaliauja, nes gerai žino, kad katalikas kantrus ir niekam nesiskųs, ypač jei dar jis lietuvis.

Anis Rukas

Chicago, Ill.

RAMUNĖS

Ramunų arbatą visada yra gera gerti. Ramunų šviežių žiedų puse svaro kainuoja \$1.25.

Liepos žiedų arbata geriausia prakaitavimui sukelti, pusles, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų puse svaro - \$1.25.

Pupalaiskis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, skorbutoi, geltligei, reumatizmui ir kirminams išvartinti. Pupalaiskių lapų puse svaro - \$1.25.

Trejanika tinka pašalinti įvairiom vidurių piktybėm! Visą kartu gali gauti už prisijustus \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

JUOZAS GRABAU

Licensed
REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

NAMŲ STATYBOS IR TAISYMO DARBAI

Labai žemomis kainomis

Mes statome naujus, bet taip pat taisome senus namus, kurie paskiau atrodo kaip nauji ir moderniški. Mes atliekame visus - didelius ir mažus - darbus, susijusius su jūsų namo vidaus ir išorės remontu.

Mes taisome bei įrengiame: verandas, terasas, antruosius langus bei duris (storm windows), garažus, atikus, rūsius, virtuves bei maudynių kambarius, pašaliname 'violations'.

NĖRA DARBO, KURIO MES NEGALĖTUME ATLIKTI

A. NAUDUS GENERAL CONTRACTOR

366 ETNA STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: Midway 7-0528 (Skambinti po 6 val. vak.)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601-3 SOUTH SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: PO 5-4110

Baltic Express Co.

200 WEST 72nd STREET, NEW YORK 23, N. Y. TRafalgar 7-6611.

GARANTUOJAMAS PRISTATYMAS BE ATSKIRO ATLYGINIMO.

KALBAME LIETUVISKAI

Siunčia dovanų sluntinius į Lietuvą ir visą Sovietų Sąjungą, iš anksto apmokėjus muitą.

Per paštą gautų siuntinių sąskaitas išsiunčiame

Per 24 valandas
Mes ne tik prižadame,
bet darome

Sluntiniai atelna per 6-8 savaites. Oro paštu apie 10 dienų. Prašome įsitikinti. Parašykite, mes pasiūsim paruoštų siuntinių katalogus ir informacijas.

MŪSŲ MICHIGAN FARM SŪRIS YRA PATS GERIAUSIAS JŪSŲ MALONUMUI IR SVEIKATAI

Jį galite pirkti ir valgyti su pilnu pasitikėjimu

Visos geresnės maisto krutuvės su pasididžiuoju aprūpina jus su šiuo tikru lietuvišku sūriu. Apsaugokite save ir savo artimuosius... Neleiskite save perkaltėti, kad pirkumėt pakaitalą. Reikalaukite tik

MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame nuoširdžiai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnės maisto krutuvėms, kad jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Jonas ir Angelina Andriuliai

Vienintėliai šio sūrio gamintojai, Fountain, Mich.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISBUSKAS - 69-15 53rd Ave., Maspeth, N. Y. TW 4-8087
VICTOR ABECUNAS - 351 Park St., New Britain, Conn. BA 3-1342
Mes pristatome sūrį įvairiems pobūviams

LIETUVIS PERKA TIK PAS LIETUVI!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, -KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte -- koncertą, vestuves, šokius ar prakalbas -- Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

J. Weinstein

Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
EVERgreen 7-1123

LIETUVIŲ DĖMESIUI!

NEWARKE ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

[Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus kraštus.

Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t.

Siuntiniai išsiunčiami 48 valandų bėgyje.

Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą.

Siuntiniai pristatomi gavėjui 7 - 8 savaitių bėgyje.

Siuntiniai siunčiami oro paštu pristatomi 7 - 10 dienų bėgyje.

Siuntėjas gauna asmenišką gavėjo pakvitavimą.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS

Slūskite siuntinius giminėms.

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p.

Netoli Pensylvanijos stoties Newark.

PACKAGE EXPRESS CO.

314 MARKET STREET, NEWARK, N. J. MITCHELL 2-2452

Siuntiniai siunčiami Parcels to Russia, Inc. leidimu

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeičimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET   BROOKLYN 11, N. Y.

(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)

Telefonas: EVergreen 8-9794

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS

EKSPRESU --- SIUNTINIAI APDRAUSTI

Maisto produktai. Nauji ir vartoti daiktai.

Medžiagos - audeklai, avalynė ir vaistai. Pigios kainos.

Muitai apmokami čia. Veikia jau 10 metų.

We ship on the License of Globe Travel Service

SYLVAN TRADING CO.

200 Second Avenue, New York 3, N. Y.

(Tarp 12 ir 13 Sts.)   Telefonas: GRamercy 7-5681

Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. v. Šešt. nuo 9 iki 4:

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR

Kazys ir Alvina Butvidai

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gerimai. Vakarais muzika prie baro.

DU ORKESTRAI, FLOOR SHOW IR SOKIAI

80 St. Marks Place (8th St. ir 1st Ave.) New York, N. Y.

Telefonas GRamercy 7-9765

HELEN POVILANSKIENĖ

BARAS ** RESTAURANAS

SALE ŠEIMYBINĖMS PRAMOGOMS

158 GRAND STREET   BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9737

TRAUN'S BAR

RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street   Philadelphia, Pa.

Telefonas PO 5-9785

ADAM'S CAFE

RESTORANAS IR BARAS

941 Spring Garden, Philadelphia, Pa.

Telefonas: PO 5-9566

SUVALKIJOS ŪKIŲ PADEGĖJAI VAIZDUOJAMI DIDVYRIAIS

Streikininkai degino ramių ūkininkų sodybas

Kai kuri lietuviškoji spauda šiais metais labai plačiai aprašė suvalkiečių ūkininkų streiką, sukeltą ekonominės krizės metais Lietuvoje. Prisimindama karo lauko teismo sprendimu sušaudytuosius keturis streiko dalyvius, toji spauda tvirtino, kad jie buvę visai nekalti. Ta proga buvo rūsčiai kaltinama Lietuvos tuometinė vyriausybė už jos energingus veiksmus priešvalstybinį judėjimą užgniaužiant. Toji spauda užmiršo prisiminti, kad tas streikas, grėsęs išvirsti į ginkluotą sukilimą, buvo suruoštas Vokietijos nacių, kurie ginklais ir spausdintais atsišaukimais ap rūpindavo prieš agentų suorganizuotą Suvalkijos pogrindį.

Naciams seniai rūpėjo atplešti nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą, ir todėl jų ranka Suvalkijos ūkininkų priešvalstybiniame judėjime mūsų budrių saugumo organų buvo laiku pajusta ir tvirtai sučiupta. Tuometinės nepalankios Lietuvai aplinkybės neleido jos vyriausybei pilnai iškelti galingojo vakarų kaimyno kišimąsi į Lietuvos vidaus reikalus, nes tai būtų grėsę aštresniu Lietuvos-Vokietijos santykių pablogėjimu, su įvairiomis galimomis pasekmėmis. Vokietija jau buvo ruošiama puolamajam karui ir jos užsienio politika darėsi vis labiau ir labiau pavojingesnė taikai ir jos kaimynams.

Slaptosios Suvalkijos pogrindžio kurstomas ūkininkų streikas pasižymėjo vartojamų priemonių brutalumu. Neprisidedančių prie streiko ūkininkų namai nakties metu buvo streikininkų padeginėjami ir nestreikuojančių ūkininkų turtas ir gyvybė buvo nuolatiniame pavojuje. Lietuvos vyriausybė, atsakinga už krašto rimtį, piliečių gyvybę ir turtą, privalėjo priešvalstybinį judėjimą, išeinantį toli už ekonominio streiko ribų, palaužti, pavartojant visas jos turimas priemones.

Pakankamai kiekvienam lietuviui aišku, kad jei tuometinė Lietuvos vyriausybė būtų buvusi sudaryta iš krikdemų, valstie-

ELENA DUBYSA
Philadelphia, Pa.

čių liaudininkų ar socialdemokratų, ji taip pat būtų ėmusis pačių valstybės saugumo priemonių prieš suorganizuoto slapto pogrindžio gaivališkam judėjimui palaužti. Tam tikroje spaudoje šis faktas sąmoningai buvo nutylėtas.

Sunku šiandien pasakyti, kiek per Suvalkijos neramumus ūkininkų trobesių buvo sudeginta ir kokio dydžio tautos ūkiui buvo padaryta žala, bet ir be to galima suprasti: Lietuvą palietusią ekonominę depresiją gaivališkas streikas ne mažino, bet gilino.

Žiauriosios streikininkų rankos buvo paliestas ir mano brolio gražus ūkis. Nežiūrint, kad jis buvo savanoris, kovėsis 1918 m. už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, ir ūkį gražiai sutvarkęs tik po ilgų metų sunkaus darbo, paslaptinai streikininkai nakties metu žibalu apipylę padegė tvartą ir daržinę, ir viskas sudegė.

ANGLIJOS LIETUVIO TRAGEDIJA Kadangi mergina norėjo jį palikti, ją pasmaugė ir pats nusižudė

Anglų savitraščiis „The People“ praneša, kad nusižudė angliakasis Juozas Šopys. Tos tragedijos aplinkybės aprašomos taip:

Betty Adams, 28 metų biuro tarnautoja, pastaruoju laiku pasidarė neįprastai nuogastinga. Jos būdas pasikeitė nuo to laiko, kai ji nutraukė ryšius ir draugystę su jį mylėjusiu vyru. Biure ir gatvėje ji nuolat dairėsi, tarsi kažkas ją būtų šėkęs. Jos patrauklus veidas nuiliūdo, buvo susirūpinęs ir baimingas.

Praėjo šešios savaitės, kai Betty užgulė rūpesčiai. Vakarais Betty nedrįsdavo išeiti į gatvę ir stengdavosi būti su motina gyvenančią Nottinghamme. Vieną vakarą išėjo nusi-pirkti cigarečių ir nebegrįžo.

Aš norėčiau paklausti tos vadinamosios lietuviškos demokratinės spaudos, kuri šiais metais taip sielojosi dėl keturių sušaudytų ramių ūkininkų sodybų padegėjų: ar demokratines Amerikos valdžia tokius nusikalstamus veiksmus leistų, jei, pav., streikuojantieji padegintų dirbtuves, kurių vadovybės nesutinka pakelti atlyginimą arba padegintų nestreikuojan-

čių darbininkų namus? Ne! Tokius nusikaltėlius, kurie taip darytų, Amerikos demokratine valdžia taip pat griežtai baustų, kaip baudė ir Lietuvos teismai. Mano nuomone, vyriausybės klaida buvo padaryta tik dėl pagautiems nusikaltėliams skiriamos bausmės dydžio: suimtuosius ir teismo pasmerktuosius keturis ūkininkus pasiskubinta sušaudyti. Reikėjo juos bausti kalėjimu daugiau ar mažiau arba skirtingą mirties bausmę pakeisti kalėjimu iki gyvos galvos. Bet kad juos bausti reikėjo už jų veiksams nepritariančių ūkininkų sodybų deginimą, abejoti netenka.

UNIVERSAL PACKAGES, Inc.

189 SECOND AVENUE (netoli 12 St.) NEW YORK CITY
Telefonas: AL 4-1193

Firma, kuri nenori praturtėti iš neturtinų žmonių

Siunčiame siuntinius į Lietuvą ir visą Sovietų S-gą. Garantuojam maisto produktų, vaistų ir kitų daiktų skubų ir korektingą persiuntimą.

Žemomis kainomis. Muitą apmokant čia. Gavėjo pakvitavimą jums persiunčiame. Siuntiniai oro paštu pristatomi laike 10 dienų.

Jei jūs gyvenate toli, jūs galite siuntinius adresuoti mums su reikiamomis informacijomis. Mes sutalpysime jūsų laiką ir lešas. Savo siuntiniams jūs galite prkkti mūsų krautuvėje drabužius, avalynę, vaistus ir kitas prekes.

Be įprastos apdraudos, jūsų siuntiniai bus apdrausti nuo vagystės ir gaisro.

Istaiga atidaryta nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Sekmadieniais susitarus.

Siuntiniai neatidėliojant kas savaitę išsiunčiami su Parcel to Russia, Inc. leidimu.

IEŠKOMI

Paleškomas Feliksas Banevičius, sūnus Rapolo, prieš II pas. karą gyveno Brooklyne. Amerikoje gyvena nuo 1913 m. Paleško brolis Jonas gyv. Lietuvoje. Ieškomas arba žinantieji apie jį, prašomi pranešti sekančiu adresu: J. Povilaitienė, 3630 W Street, Omaha, Nebr.

Ieškomas Markovičius Leonas Bronislavo sūnus, kilęs iš Gaižūnų, kuris išvyko iš Lietuvos 1914 metais ir apsigyveno New Yorke. Ieško Zabarsko Vincas ir Zabarskienės - Markovičiūtės Julijos dukterė Aleksandra. Atsiliepti šiuo adresu: Stasnovicz, 5190 Detroit

— Būtų protingiausia, jei mus Amerika patemtų iki Suezoo...

NASSERIS SIŪLO SAVO PLANĄ

Sudaryti artimai su Jungtinėmis Tautomis ir Egiptu bendradarbiaujančią patarėjų tarybą.

Egipto prezidentas Nasseris staiga pasiūlė savo projektą Suezoo kanalo klausimui išspręsti. Jis siūlo sudaryti artimai su Jungtinėmis Tautomis ir Egiptu bendradarbiaujančią patarėjų

tarybą, kuri tvarkytų Suezoo kanalo reikalus.

Penkių valstybių atstovų Suezoo komitetas, kuriam pirmininkauja Australijos premjeras Robert G. Menzies, tuojau

pasiėmė projektą slaptam svarstymui. Vėliau vienas komiteto narys, Irano užsienio reikalų ministeris Ali Gholi Ardlan, turėjo atskirą pasitarimą su prezidentu Nasseriu.

Kaip žinoma, prezidentas Nasseris priešingas bet kokiam tarptautinei Suezoo kanalo kontrolei. Ta prasme jis atmetė ir Valstybės sekretoriaus Dullės pasiūlymą. Bet dabar Nasseris savo pasiūlyme kalba apie „tarptautinę patarėjų tarybą“, kuri Suezoo kanalo reikalais tartųsi su Egipto vyriausybe.

Pašaliniai stebėtojai mano, kad Egipto diktatorius Nasseris yra linkęs Suezoo kanalo klausimą išspręsti be karo. Nors tuo pačiu metu Egiptas, mobilizuodamas tautinę laisvinimo armiją, aiškiai ruošiasi karui.

Egipto kaimynas Libija protestuoja dėl prancūzų kariuomenės gabenimo į Kipro salą. Be to, Libijos vyriausybė išprašė Prancūzijos konsulą, kaip „nepageidaujamą“.

Beirute, Libane, „Nasserio savanoriai“ išdinamitavo britų įsteigtą Arabų Žinių Agentūrą.

ŽEMAIČIUS NUŽUDĖ JŲ AUGINTINIS

Neseniai spaudoje buvo pranešta, kad Lietuvoje tragiškai žuvo veterinarijos profesorius J. Žemaitis su žmona. Dabar iš Lietuvos gautas laiškas, kuriame pranešama, kad Žemaičius nužudė jų augintinis. Tragedija įvyko liepos 29 d. Kaune. Prof. J. Žemaitis dėstė Kauno Veterinarijos Akademijoje.

EISENHOWERIO PROTĖVIAI YRA ATVYKĘ IŠ VOKIETIJOS

Anksčiau jie vadinosi Ysenhaver

Neseniai Heinz F. Friedrichs išleido anglų ir vokiečių kalbomis dabartinio Amerikos prezidento Dwight D. Eisenhowerio geneologiją. Iš jos sužinoma, kad prezidentas gimė 1890 metais spalio 14 d. Denisono, Teksaso. Jo tėvas David Jacob (1863-1942) buvo gimęs Pensilvanijoje, bet užaugo Kansas, kur jo tėvas pastorius.

Eisenhowerių kilmė išvedama iš Hans Nickel Eisenhower, išlipusio 1714 m. lapkričio 17 d. Philadelphijoje su sūnumi John Peter. Imigracijos archyvuose pasakyta, kad juodu kilę iš Palatinato. Nickel Eisenhower įsikūrė Pensilvanijoje. 1756 metais indėnai sudegino jo ūkį. Jis buvo vedęs antrąją žmoną Anna Margaret Strubel.

Beieškant Vokietijos archyvuose tolimesnę kilmę nustatyta, kad Nickel Eisenhower buvo kilęs iš Eiterbach, kur užtinkami Eisenhowerių protėviai jau 1671 m. dokumentuose. Eisenhower vardas yra labai plačiai paplitęs Odenwald apylinkėje. XV amžiuje jis buvo rašomas Ysenhaver. Šio vardo etimologija aiškinama tuo, kad apylinkėje esama daug geležies kasyklų.

IKE :

Iki šiol buvo tvirtinama, kad Eisenhower yra šveicarų kilmės. Šita klaida paaiškinama tuo, kad Hans Nickel Eisenhower buvo įsikūręs kolonijoje,

kurią sudarė Oberholzai, Mieli ir Hotzai, kilę iš Zuricho kantono. Tikrumoje XVII amžiuje dauguma šveicarų, emigravusių į Ameriką, vykdavo per Palatinatą ir tokiu būdu Hans Nickel buvo su jais susidraugavęs.

Prezidento Eisenhowerio motina Ida Elizabeth Stoewer yra liuteronų pastoriaus John G. Stoewer duktė, atvykusio iš Ameriką iš Strasburgo, Prancūzijos.

PASVULYJE

* Maskvos radijas pranešė, kad iš Kaliningrado (Karaliaučiaus) į Egiptą išskrido sovietų locmanai, kurie padės egiptiečiams tvarkyti susisiekimą Suezoo kanale.

* 43 amerikiečiai lakūnai pasisiūlė stoti savanoriais į Egipto „išlaisvinimo armiją“. Kaip žinoma, šią išlaisvinimo armiją mokina daugumoj buvę Hitlerio karininkai, kaip gen. Munzinger, SS gen. Dirlwanger, gen. Fahrbacher ir kiti, gavę arabų pavardes.

* Šiais metais Sovietų Sąjungą aplankė 2,500 amerikiečių turistų. Ateinančiais metais manoma, kad Rusijoje lankysis 10,000 amerikiečių. Kelionė kaštuoja apie 2000 dolerių.

* Atominės Energijos Komisijos pranešimu sovietai Sibire išsprogino naują vandenilinę bombą.

* Komunistinė Kinija nors ir prisipažino numušusi Amerikos lėktuvą, atsisako padengti nuostolius.

* Kaip reikalauja Amerikos tradicijos, prezidentas Eisenhoweris artimiausiu metu supažindins demokratų partijos kandidatą Stevensoną su valstybės paslaptimis, kad būtų išvengta be-reikalingų kalbų rinkiminėje kampanijoje, kiek tai liečia krašto saugumą.

* Kaire prasidėjo pasitarimai tarp Nasserio ir Londono konferencijos deleguotos komisijos su Menzies priešaky. Nasser pareiškė, kad jis nevens karo, jei vakariečiai jį pulstų.

* Graikija atnaujino prie Jungtinių Tautų reikalavimą, kad Kipro salai, kurią dabar valdo angļai, bet kur dauguma gyventojų yra graikai, būtų duota pilna nepriklausomybė.

* Jungtinių Tautų speciali komisija paskelbė, kad šiuo metu pasaulyje dar yra 12 milijonų vergų, daugiausiai arabų kraštuose. Meka esanti svarbiausia vergų prekyvietė, kur galima nusipirkti vergą nuo 50 iki 150 dolerių, žiūrint jo amžiaus, svorio ir jėgos.

* Šveicarijos observatorija praneša, kad saulėje įvyko sprogiškas apėmęs plotą penkis kartus didesnę už žemę ir sprogiškos jėga prilysta bilijonui atominių bombų.

* Suezoo kanalo akcinė bendrovė (Paryžiuje) išsiuntinėjo prancūzų laikraščiams po 100,000 frankų (apie 300 dol.) neva tai už bendrovės pranešimų spausdinimą. Didieji laikraščiai čekius grąžino su prierašu, kad jie nenori duotis papirkami... Le Monde pastebėjo, kad Suezoo bendrovė nusipigino, nes Panamos kanalo bendrovė praėjusiam šimtmetyje spaudai buvo išmokėjusi 14 milijonų aukso frankų, kas dabar būtų bilijoninė suma.

* Garsusis čekų dirigentas Kubelik, šiuo metu gyvenęs Londone, atmetė Pragos vyriausybės oficialų pasiūlymą grįžti į Čekoslovakiją diriguoti orkestrui, kol nebus duota garantija, kad jis galės laisvai grįžti į Londoną.

* Stevensonas vienoj savo kalbų kaltino Eisenhowerio administraciją, kad ji neišpildė savo pažadų be karo išlaisvinti lenkus, čekoslovakus ir kitas tautas už geležinės uždangos.

* Iš Egipto išvyko apie 100 prancūzų civilių šeimų, klausydami konsulo patarimo. Anglija irgi pataria savo piliečiams kuo greičiau apleisti Egiptą.

* Londono biržoj sukėlė paniką žinia, kad arabų kraštai ruošiasi nusavinti visas svetimšalių įmones ir naftos versmes.

* Indija pasirašė 110 milijonų dolerių sutartį su Sovietų Sąjunga plieno liejyklai rytų Indijoje statyti.

Dėdė Samas spąstuose

Gražus ir puošnus yra Vilnius, jis čia matomas iš oro.

IŠ KO POPIERIUS GAMINAMAS? Užtenka penkių valandų

Vieno istoriko nuomone, jokie išradimai nesuteikia žmonėms tiek naudos, kiek spausdinimo išradimas. Bet negalima būtų pagalvoti apie knygų bei laikraščių spausdinimą, jei šiandien vietoj popieriaus būtų vartojama molinės lentelės arba pergamentas, kuriuos vartodavo senovės asiriečiai, graikai, babiloniečiai, romėnai ir kt.

Popieriui gaminti medžiagą, kuri yra patvari laiko atžvilgiu ir pigi, davė medis. Toji medžiaga vadinama celiulioze, kurios medžiuose ir visuose augaluose yra gana daug. Celiuliozė yra kristalinė medžiaga, sudaryta iš smulkučių plauko formos kristalų, kurie kaip ryškios tės sugula viena prie kitos į šluotelę. Popierių ir sudaro tokie susipainioję ir susiraižę celiuliozės siūlai. Kuo tie siūlai ilgesni ir kuo labiau susipainioję, tuo popierius stipresnis. Tuo būdu celiuliozės, kurios yra žalių medžių kamienuose, išnaudojimo uždavinys – gauti ją iš augalų ir nuvalyti nuo pašalinių medžiagų, nesužeidžiant jos siūlų.

Pirmieji tą uždavinį išsprendė kinai, kurie senų senovėje surado būdą popieriui gaminti iš bambuko. Yra išlikę kinų popieriaus pavyzdžiai, pagaminti prieš 1500 metų. Prekybiniai santykiai padėjo kinų popieriaus gaminimo menui pereiti į Europą, ir čia įsigalėjo popieriaus gaminimas iš skudurų, kurių siūlai pagaminti iš augalinės medžiagos – linų ir kt. Skudurai ilgainiui buvo įgiję tokios vertės, kad kai kurios valstybės net uždėdavo muitą išvežamiems skudurams. Kylant žmonių kultūringumui, žmonės nesuspėdavo sudėvėti tiek drabužių, kad patenkintų vis augantį popieriaus reikalavimą.

Vienas chemikas atkreipė dėmesį į širšių gaminamus lizdus.

Širšių lipdomi lizdai panašūs į storus popieriaus lakštus, pagaminti iš gerai sugromuluoto jų žiaunose medžio. Taip Europos išradėjams kilo mintis gaminti popierių iš medžio. Medyje celiuliozė sudaro 40% bet jos siūlai persisunkę įvairiomis kitomis priemonėmis, kurios, gaminant popierių, išskiriamos tirpinio būdu. Medis pamerkiamas sieros rūgštyje, kuri sutirpina priemaišas, bet celiuliozės nesunaikina. Išleista iš katilo valoma celiuliozė yra rusvai pilkos spalvos, kurią vėliau baltina chloro vandeniu. Po to iš skysčio iškošiami celiuliozės siūlai ir sukočiojama jau į popieriaus lapus. Rašomajam popieriui pagaminti į celiuliozę primaišoma kai kurių cheminių junginių, kurie padengia jų skylutes ir tuo būdu neleidžia popieriui persisunkti vandeniu arba rašalu.

Įdomu kaip greit medis virsta popieriu? Vienas didelis fabrikas padarė labai įdomų bandymą. 7 valandą ryto buvo nukirsti trys medžiai, kurie augo netoli fabriko. Popieriaus fabrikas 9:30 val. iš šių medžių jau buvo pagaminęs spausdinimo popieriaus ritinį: Šis popieriaus ritinys buvo nugabentas į spaustuve už 4 mylių nuo fabriko. 10:50 val. popieriuje buvo atspausdintas laikraštis ir 11:30 val. pardavinėjamas gatvėse.

Taigi iš viso buvo reikalinga 5 val., kad žmonės galėtų skaityti žinias, išspausdintas popieriuje, pagamintame iš tų medžių, kurių šakose dar tą patį rytą čiulbėjo paukščiai.

Jonas Miškintis

BENEDICT J. SCHEGAUS Real Estate & Insurance

OFISAS NAUJOJE VIETOJE:

152-08 84th DRIVE

JAMAICA 32, N. Y.

Telefonas: AX 7-0990

"GELEŽINĖ UŽDANGA" SKAUTŲ STOVYKLOJE

Skautai boikotavo laužą.- Tėvai nepatenkinti vadovybės nutarimais...

Rugpiučio 25 ir rugsejo 3 So. Woodstock, Conn., įvyko didžiausia šiais metais lietuvių skautų-skaučių stovykla. Skaučių stovykla buvo pavadinta Neris, o skautų – Nemuno vardu.

Nuo pat pirmosios dienos stovyklautojai griebėsi darbo – ruošti į aukštesnius patyrimo laipsnius, įgyti valstybinius, tautinius ir tarptautinius ženklus bei įvairias specialybes. Gerai, kad stengiamasi skautiškame pažangume, tačiau stovyklautojų perkrovimas darbais juos gerokai nuvargino, ir tokiu būdu sumažino stovyklavimo džiaugsmą. Skautus ir skaites įvairiais klausimais instruktavo: kunigai St. Yla, V. Cukuras, V. Paulauskas ir J. Pakalniškis; skautininkai V. Čepas, L. Čepienė, K. Marijošienė, A. Saulaitis, A. Matonis, V. Nenortas, E. Putvytė, Ruseckienė, J. Benešius, V. Blumfeldas, R. Kezys, R. Pakalnis, V. Pileika, P. Avižonis, A. Bobelis, C. Kiliulis, G. Kurpis, V. Strolia, A. Saulaitis, Jr., A. Gustaitis, V. Mikalauskas.

Šalia pažangos įvairiose programose stovyklose buvo galima pamatyti gražią išvirsinę tvarką, švarą, daugybę kruopščiai paruoštų papuošimų, įrangų. Patys stovyklautojai elgėsi drausmingai ir gražiai. Ypatinai gražiai buvo susitvarkę Worcesterio DLK Gedimino d-vė, pažymėtina taip pat Waterburio skautų R. Marūno ir R. Srugio medžio rašte išpiaustytas rūpintojielis.

Viso stovyklavo 130 skautų ir 118 skaučių. Darbo dienos savaitgalį stovyklautojų buvo virš 300. Vietovėmis stovyklautojai pasiskirstė sekančiai: New Yorko 66, Bostono 55, Worcesterio 42, Hartfordo 23, Waterburio 23, Elizabetho 17, Brocktono 10, Putnamo 7, New Haveno 3, Bridgeporto 2.

Stovyklos gyvenimas gražiai atsispindi stovyklų laikraštelyje Santara, kurio redaktoriumi buvo R. Kezys. Jam talkininkavo A. Jankauskaitė, D. Glodas, G. Liaukus, V. Janulevičiūtė, K. Matonis, N. Ramanauskaitė, A. Saulaitis, Jr., ir kt.

Didelis dėmesys buvo kreipiamas į taisyklingą lietuvių kalbos naudojimą (nors stovyklos vadovybė galėjo daugiau akcentuoti šį reikalą). Pav., valgant prie bendro skautų stalo, jei koks brolis pasakydavo anglišką žodį, jis turėdavo atsistoti apeiti aplink stalą, kiekvienam valgančiam suduoti per petį ir pasakyti: „Aš nekalbėjau lietuviškai“.

Stovykloje buvo 3 bendri laužai, iš kurių paskutinis uždarymo laužas buvo niūrus, nes skautai laužą boikotavo – patys nesirodė ir nedainavo. Mat, stovyklų viršininkai įsakė laužo metu skautams sėdėti vienoje pusėje, o skautėms – kitoje.

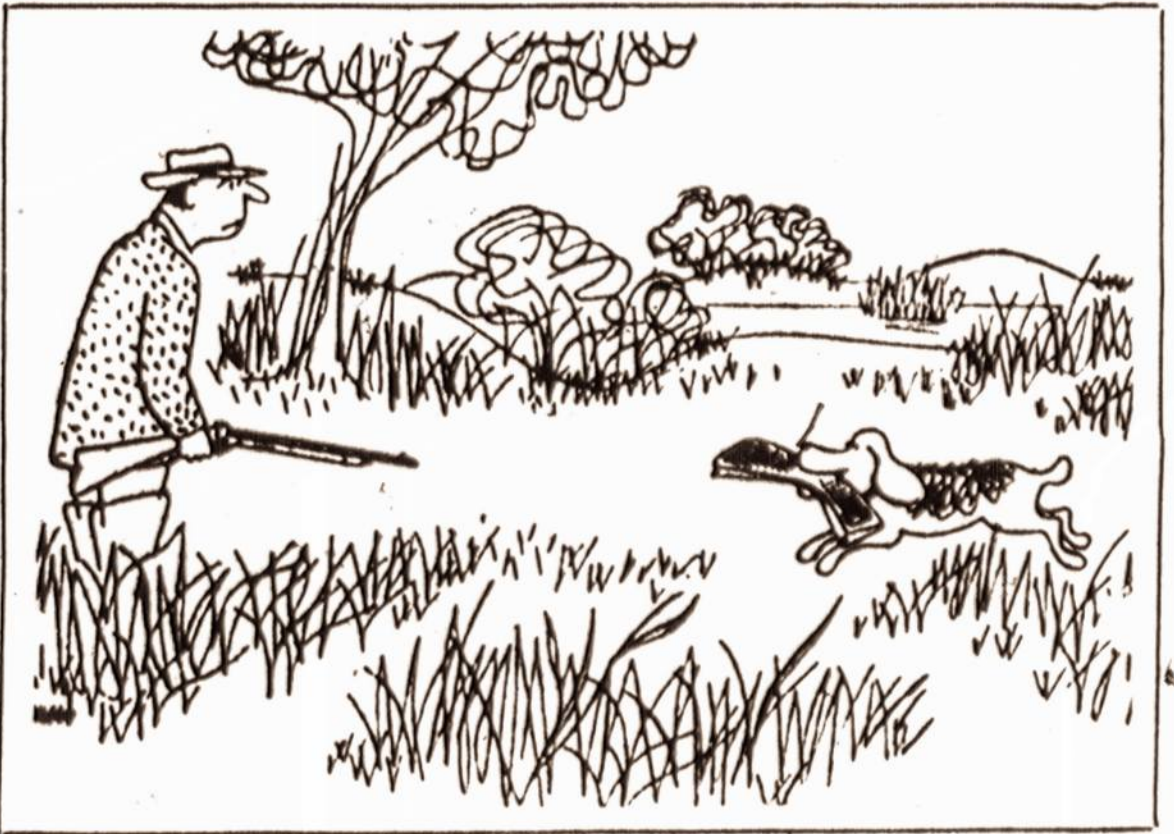
Toks sprendimas ir jo pasekmės iššaukė nepasitenkinimą ir tėvų tarpe, kurių buvo keletas šimtų suvažiaavę. Reikėtų jį ieškoti kitų priemonių moraliai jaunimas auklėti, bet ne naudoti „geležinės uždangos“ principo. Laužavedžiais buvo K. Škėmaitė, A. Jankauskaitė, V. Strolia, R. Kezys ir kt.

Nemuno stovyklos vadovybę sudarė: A. Saulaitis, R. Kezys, C. Kiliulis, J. Raksys, V. Smolkskis, V. Blumfeldas, V. Strolia, P. Avižonis, A. Bobelis, A. Alksnis, G. Kurpis. Draugininkai – Worcesterio – R. Zidžiūnas, New Yorko – A. Bobelis ir P. Avižonis, Waterburio A. Vaišnys, Bostono – G. Kurpis. Bostono oro skautams vadovavo A. Gustaitis, o iš įvai-

rių vietovių sudarytai vyčių dr-vei – V. Plečkaitis. Neris stovyklos vadovybė – K. Marijošienė, L. Jucėnaitė, A. Noakaitė, B. Banaitytė, L. Petrauskaitė, J. Taraškevičiūtė, A. Jankauskaitė, I. Šimulnaitė. Draugininkės – Bostono M. Gedmintaitė, Elizabetho – A. Didžbalytė, Hartfordo – Putnamo A. Kalvaitytė, New Yorko B. Paškevičiūtė ir D. Audėnaitė, New Haveno - Waterburio – G. Vaitkevičiūtė, Worcesterio – D. Pajaujytė.

Bendrieji stovyklų pareigūnai – V. Mikalauskas, A. Eidukevičius, Br. Jucėnienė, R. Kezys, D. Glodas, G. Liaukus N. Ramanauskaitė.

R. Kezys

DĖMESIO! TIK KĄ ATSPAUDINTOS KNYGOS!

- P. Gaiaunės ..... LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS.....\$8.50
Dr. V. Sruogienės ..... LIETUVOS ISTORIJA.....\$12.00
S. Raštikio ..... KOVOSE DĖL LIETUVOS.....\$7.00
A. Birono ..... VARDAN TEISYBĖS.....\$1.00
N. Butkienės ..... DVYNUKĖS - Vaikams Apsakos \$1.00

Anksčiau spausdinti leidiniai

- A. Merkelis ... J. TUMAS VAIŽGANTAS (Monografija)...\$6.00
V. Mikalaitis Putinas ... ALTORIŲ ŠEŠĖLY.....\$6.00
V. Varnienės ..... DIDŽIOJI VIRĖJA.....\$6.00
J. Georg ..... MOTERYSTĖ.....\$3.00
(Gimimų reguliavimas, išeitis iš moterystės sunkenybių)

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto ...RINKTINIŲ RAŠTŲ 7 TOMAI...\$21.00
Perkant atskirais tomais kainuos brangiau, o be to užsisakydami iš anksto palengvinsite leidejui nustatyti kiek egz. spausdinti. Už prenumeratą pinigus sumokėsite kai knygas gausite. Paskubėkite su užsakymais.

Lietuviškos plokštelės: Kipro Petrausko, Kutkausko, Šabanausko ir kitų dainininkų (dainuotos.

Didelis pasirinkimas: šveicariškų laikrodžių, foto radio aparatų, rašomų siuvamų mašinų, vaikams vežimėlių, dvigubų sportinių ir nesportinių.

Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražią lietuvišką dovaną. Prekės siunčiamos į visas pasaulio šalis. Reikalaukite informacijų ir katalogų.

J. KARVELIS

3322 S. Halsted Street, Chicago, Illinois Tel. Yards 7-0677

ATKARPA: Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinktinių Raštų prenumeratorių sąrašą:

Vardas _____

Adresas _____

Parašas _____

PASAULIS

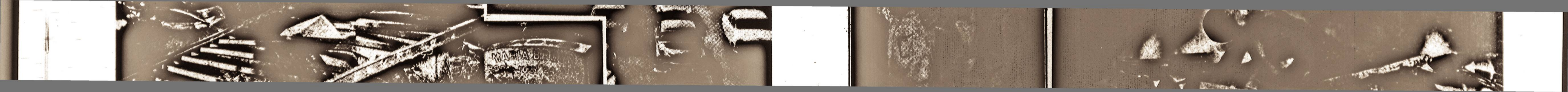
1956 m. rugsėjo 7 d.

VIENYBĖ

7

PAVEIKSLUOSE

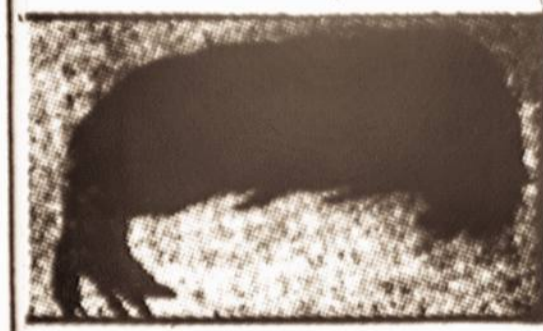

VIRŠUJE: Kas metai per Darbo Dieną Amerikoje būna daug užmuštų automobilių nelaimėse. Šiais metais žuvo 430 žmonių. Mažiausiai nelaimių buvo Connecticut valstybeje (buvo užmuštas tik vienas automobilistas) deka stiprios policijos kontrolės, įspėjant, kad

kiekvienas per greit važiuojąs galės prarasti savo šoferio liudijimą. Nuotraukoje vienas automobilistas pats save pasilaidojo, išlauždamas kapinių tvorą ir sugriaudamas paminklus.

VIRŠUJE: Taip atrodė Amerikos keliai Darbo Dienos savaitgalį.

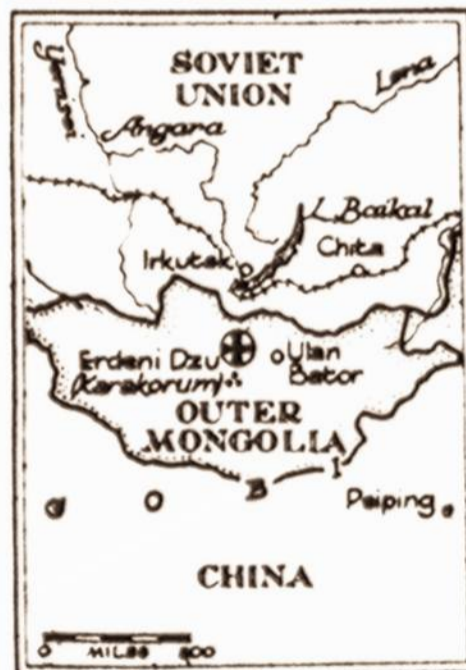

VIRŠUJE: Šios penkios skrybėlaitės, už kurias „užmiršo“ užmokėti vieną Londono krautuveje sovietų sportininkė Nina Ponomareva, vos nesukėlė diplomatinio skandalo. Visos jos vertos tik trejetą dolerių ir 2 iš jų dėl savo spalvų jau išėjusios iš mados.

APAČIOJE: Nina Ponomareva sporto aikštėje.

VIRŠUJE: Genghis Khan, XIII amžiaus užkariautojas, kurio kapas šiomis dienomis buvo rastas Mongolijoje.

Vilius Bražvilius

SPAUDOS

Mato Plaukio pedagoginės bėdos prasidėjo, žinoma, kai vaikai paaugo. Lygiai kaip kad teta Barbutė sakydavo...

Tikrumoje teta Barbutė niekam teta nebuvo. Tik ją visi taip vadindavo. Gal, kad ji labai išmintinga buvo. Ji žinojo, kodėl garnys ant-vienos kojos atsistojęs miega ir kodėl gaidys giedodamas užsimerkia. Ji mokėjo vaiduoklius iš šiaudais dengto klijavimo išvaryti ir pašinę iš liežuvio galo ištraukti. Ypač su vaikais apsieiti mokėjo. Jaunuolio psichologijos ir ugdomosios pedagogikos klausimuose ji, sakyčiau, buvo neginčijamas autoritetas ne tik Kriaučiukų kaime, bet ir plačioje apylinkėje.

– „Maži vaikai – maži vargai, dideli vaikai – didelės bėdos,“ – buvo jos filosofijos pagrindas santykiuose su vaikais.

Ar tai mazgote braukdama vyšnių uogienę nuo Vergyų Marytės išeiginės suknelės krakmolyto kalnieriuko, ar tai traukdama lauk Jonuškiuko Vincės galvą įstrigusią į statinių tvorą palei Tamošiūnų agurkų daržą ar kaip kitaip kovodama su jaunuolių nusikaltimo rykšte teta Barbutė niekad neprarasdavo kantrybės ir visada atkreipdavo dėmesį į gyvenimo dėsni, jog tikros bėdos ateina tik vaikams paūgejus.

Matas Plaukys giliai gerbė tetos Barbutės asmenybę jau

nuo tos dienos, kada jis, tebebūdamas Plaukių Mataušiuukas, sumanė savo tėvo pusberniui Izidoriui, mainais už sidabrinį guziką, tabokmaišį padirbti... Iš širšių kulės... Teta Barbutė visą pusdienį jo sėdynę burokų rasale su trauklapiais ir kviečių stimbirais mirkė... Bet tik dabar, kai jau nuosavus vaikus ir pačia per Atlantą perplukdė, Plaukys tikrai įvertino tetos Barbutės pedagoginį talentą.

Vos tik tai vaikai skaityti pramoko, tuoj ant visokių komikų bei fanių užgulė. Per dienas nuo visaip išmargintais popieriais apnerštų grindų nepakyla būdavo. Lyg už kokį protėvių prasikaltimą juos kas bausmei, pilvą pasmalavos ir girnapuse prislėgęs, prie grindų priklijavęs būtų.

Plaukys su žmona ne tėvai būtų, jei po atitinkamo laiko nepastebėtų, jog namuose kas tai nepedagogiško vyksta.

– „Žiūrėk, tėvai! – pirštu nuogus faktus rodydamas, lyg rinkiminę kalbą – pradėjo Plaukienė. – Vaikams išrašom vaikiską lietuvišką spaudą, namas pilnas kitų įvairių lietuviškų laikraščių, o mūsų vaikai – matai ką skaito??!

Plaukys matė. Kur nematys. Iš kilo, aišku, ir neišvengiamas klausimas, kas dėl to kaltas – Plaukys ar Plaukienė? Judviejų diskusijas, žinoma, pralaimėjo Algiukas su Birute... Ko-

mikai kur tai dinga be pėdsaky, o vaikai atsidūrė šeštadieninėje mokykloje.

Pradžioje nieko ypatingo. Bet antrais metais vaikai lietuviškai skaityti pramoko ir, pritrūkę savo skaitybos, į tėvo spaudą nosis sukiošo. Nors ir vėl grindys popieriais ir vaikais nuklotos buvo, Plaukys su Plaukiene dabar jau džiaugėsi.

– Žiūrėk, motin! – karts nuo karto kumšteli žmoną Plaukys, – vaikai, kad ir tremtyje augdami, lietuvišku dvasios penu savo sielą maitina...

– Gerai, – jo džiaugsmui pritarė Plaukienė. – Tegul didžiujasi savo spauda. Tegul savo tėvų žemei meilę ugdo. Be to Birutėlė naujų lietuviškų žodžių pramoks...

– Taigi! Ir Algiukas stropiai savo žodžių lobyną turtina. Net nespėju jo klausimus atsakinėti! – lyg tai skundėsi, lyg tai džiaugėsi Plaukys. – „Tėveli! Kas yra „Tautos išdavikas“? „Tėte! Ką reiškia „demagogas“? Kas yra „šmeižikas“? Vieną vakarą didžiam tėvų nustebimui paaiškėjo, jog vaikai ne vien žodžių lobynu domisi.

– Ko jie taip barasi? – pakėlęs galvą nuo laikraščio staugia paklausė Algiukas.

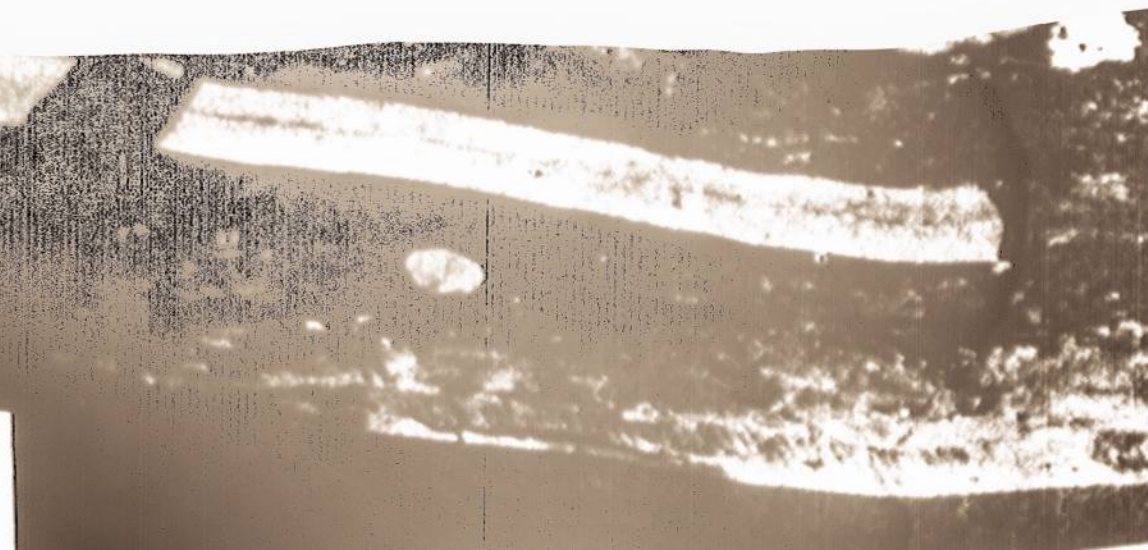
– Kas barasi? – nesuprasdamas apsižvalgė Plaukys.

– Nagi tie du ponai – Kazėklis su Akamočium... Kiekvieną kartą beveik pusę laikraščio pribara! – negalėjo atsistebėti

VIRŠUJE: Tai atsitiko 1919 metais Omahoj, Neb., kur 5000 žmonių minia sudegino negrą.

KAIRĖJE: Šiandien pietinėse valstybėse kariuomenė turi įsikišti, kad nuraminti baltuosius, kurie nenori įsileisti negrų į mokyklas.

VIRŠUJE: Alžyre per paskutiniuosius porą metų teroristai nužudė 3,000 civilių arabų ir europiečių, sudegino 892 ūkių, 229 mokyklų ir 194 sandėlių. Išžudė 31,640 galvijų ir sunaikino 167,100 vaismedžių ir virš 3 milijonų vynuogių kelmų.

APAČIOJE: Vice prezidentas Nixon prie savo sergančio tėvo Frank, kuris šią savaitę mirė, sulaukęs 77 metų amžiaus.

GALYBĖ

Algiukas. — Gal jų kuris ne lietuvis?

— Ach tiedu! — supratęs pralinksmėjo Plaukys. — Abu lietuviai!.. Jie politiniai priešai, tad ir barasi.

— Kodėl jie priešai, jei abu lietuviai? — nesuprato Birutė.

Čia Plaukys ir vėl prisimine, kaip teta Barbutė, kad ir nemoxyta, visada trumpą ir aiškų atsakymą vaikams rasdavo. O jam ir mokslai nepadeda...

— Taip jau pasitaiko gyvenime, — pamatė neišvengsiąs filozofijos. — Nežinau kodėl kiti barasi, bet su tais dviem drauge mokyklonėjau, tad žinau... Jūs principai skiria vaikelį. Dar gimnazijoje (haiskūlėje-supranti?) Kazėklis atsivedė kartą mergaitę į šokius, gi Akamočius kažkaip prisismailmo ir ir ją veik visą vakarą prašokdino. Vyrukai susipyko, suprantama. Akamočius Kazėklį nenoriu pasakyti kuom pavadino, o Kazėklis Akamočiui nenoriu pasakyti kur įspyrė...

— Tai ji, ta Kazėkliaus mergaitė, už Akamočiaus ištekėjo? — liko užintriguota Birutė.

— Ne! — nustebino ją tėvas. — Ji ištekėjo už redaktoriaus to laikraščio, kuriame įjėdu apie viens kitą rašo...

— Žinai, mama, kai užaugsiu ir aš į laikraščius rašysiu, — kiek pagalvojusi pranešė Birutė.

— Kodėl? Nejaugi tau taip patinka rašyti? — nenorėjo tikėti mama.

— Ne rašyti patinka, tik Jonaičių Marytė nepatinka. Ji vakar mano dviračio sėdynę čiuijingamu apklijavo... Aš apie ją rašysiu. Viską parašysiu! Parašysiu, kaip ji aną šeštadienį namo parbėgti nespėjo, ir kas su jos kelnaitėm atsitiko...

— Birutėėėle!!! — šokosi slopinti dukters ankstyvas žurnalistines ambicijas Plaukienė. — Taip kalbėti negalima!..

— Aš nekalbėsiu. — Birutė nuramino motiną. — Aš rašysiu...

Nežiūrint daugybės neatsakytų klausimų, Algis su Birute savo naujos aistros lietuviškai spaudai neprarado. Sekantį savaitgalį Algiukas politines diskusijas atidarė nekalčiausiu klausimu.

— Tėveli! Ar tautininkų partijoje yra lietuvių?...

— Aišku! — nusijuokė tėvas. — Lietuvių partijose tik lietuviai.

— Tai kodėl jų partija tokia bloga? — negalėjo sau išsiaiškinti Algis:

— Iš kur gi tu tai ištraukei? susidomėjo Plaukys.

— Aš iš niekur neištraukiau! — pasijuto įžeistas Algiukas. — Tavo laikraščiuose skaičiau. Žuūrėk! — Čia rašo, kad tautininkų partija — bedieviai, bolševikai, nihilistai ir prisiplakėliai...

Feljetonas

— Palauk, Algeli! — Plaukys norėjo tėviškai supažindinti sūnų su politinio gyvenimo faktais. — Politikoje, matai...

— Algis tiesą sako, — parėmė savo brolių Birutė, — Partijos negeros! Visos blogos. Aš skaičiau kad krikščionių demokratų partija...

— Demokratų! — pataisė ją Algis.

— Demokratų, — pasitaisė Birutėlė, — yra ne lietuviai, bet juodieji fašistai, klėrikalai ir Romos klapčiukai.

— Ir dar vienam laikrašty rašė, kad socialdemokratai ir liaudininkai, — norėjo įsiterpti Algis.

— Palauk! — nenorėjo užleisti savo pozicijų Birutė — Aš dar ne viską apie krikščionis demokratų. Žinai ką jie padarė?! Jie vieną Lietuvos prezidentą, rašo, į kalėjimą uždarė, o kitą iš valdžios pašalino ir... nebežinau ką padarė...

— Dabar ir aš atsiminiau, ką paklausti norėjau, — sudavė sau delnu kakton Algiukas. — Pasakyk man tėveli, vieną dalyką: kodėl Lietuva neturėjo nė vieno gero prezidento?..

Nors Matas Plaukys puikiai tetos Barbutės kantrybę atsiminė, bet čia jis tos kantrybės pritruko.

— Tai tau ir klausimas! Visi mūsų prezidentai geri buvo!..

(Nukelta į 9 psl.)

Sulyg žodžiu, girią skardindamos, užteležo triūbos ir ragai — atsidare didžiuliai uosio vartai, ir visa minia, — pesčia, važiuota ir raita, — pilin sugužejo.

Kieme išsitiese ilgos skobnes, baltais tiesalais užklotos, vainikais ir žalumynais apipintos, o ant jų netrukus kas ką turedamas sudejo. Ir ko čia nebuvo: džiovintų ir keptų mėsų, briedienos, jautienos, kiaulienos, bedary, skilandžio, lašinių, dešros, škokų grybų, šiupinio, jukos, pyragų, — kepalai duonos, žuvų, ir kitokių gardumynų pritaista.

Šalia skobnių buvo atristi bosai trytelio šaltinio vandens troškuliui nuraminti, midaus gardaus, desetko metų senumo, alaus putojančio, beržinės ir klevinės sulos, giros mergoms, meringams ir vaikams atsigerti. Šalia valgių buvo padėti ragai ir kaušai gerimui pasisemti.

Atokiau nuo didžiųjų skobnių, apie kurį spietėsi visa vyresnybė, stovėjo skobnys, baltai užtiestas ir po užtiesalu šieno kreikta. Ant vieno skobnio, ant šioselį alaus ir midaus, sėdėjo kitan g. — du kepalai pagrudusios, ant aje-ro keptos duonos. Netrukus atvede namie laikomus gyvulius: po patiną ir patelę ir visi nekantriai, kaip Valdovo ir vyriausiojo Krivaičio su palyda katinančių. Vos tik jiems pasidžius, minia sujudo ir pradėjo šaukti:

— Tegyvuoja Valdovas Mindaugas!

— Kunigaikštis!
— Vorūta!
— Valio!

Davus ženklą, — aptilo. Prie parengto skobnies priejo Krivių Krivis, iškele dangun rankas ir susuko:

— Perkūne, tavo tai garbei ši šventė. Lenkitės visi! Sugužo minia.

— Mes palenkę galvas dėkojame tau ir visiems žemes ir dausių dievaliams už gerus ir sočius metus, už lietu ant dirvų išlytą, žaibus iš aukštybių sviestus, dundėjimus siųstus. Tau, saulele, už šilimą ir šviesą. Žemelei už auglius brandytus, vešlius lapus ir grūdus. Dėkojame už apsaugą nuo kirminų ir sunaikintojų. Priimkite, dievaliai, didžią auką, mūsų godone meilią, mūsų darbą netingų savo garbei už taip gausias dovanas, šį rudenį apturetas.

— Ačiū! — baigdamas šuktelėjo Krivių Krivis. Tada priėjęs Valdovas vytimis susėrė visiems atvestiems gyvuliams, lauže duoną, trupino visur ir ir laistė midų. Tai paskui darė visi ir kalbėjo:

— Imkite žemeliukės mūsų auką ir valgykite sveikas...

Gyvulius kepsniams nuvedus, Valdovas iškele rankas dangun ir tarė:

— O dabar linksminkites ir ūliokite!

Ir prasidėjo. Prapliupo. Juokas. Dainos. Sutartinės. Ūbavimai. Viskas. Susėdę valgė, gerė, kalbinosi, šukalojo.

— Ei, Umedele, ar eisi už manęs?

— Tai kad tu dar triobos neturi, negi tilpsime su vaikais tetušio kvėčioje... — juokdamas

Iš romano Karalius Mindaugas

Jonas Rutenis

RIMGAUDO MIRTIS

"Ilgai mintijau ką aš turiu pasakyti iškeliaudamas. Ir patikėkit man, nieko geresnio sugalvoti neįstengiau... būkite broliai..."

visi juokais Umedei mandriai atsikirtus. Vizbaras nuleido galvą, kasė pakaušį ir nebežinojo ką sakyti.

Kitur, žiūrėk, vėl kitaip:

— Ramunėle, mieloji mano, ateik, kaip blezdingą ant rankų pasupuosiu.

— Nenoriu! Tu visas supuoji tik širdies nerodai. Būta čia. Rasiu kas mane pamyluos.

Seniai pasakojo, bobelės porino, audinius aptarinėjo, vaikų pilvus prikimsę siautė ir kol dar supynės neužimtos jaunimo, supės pasimainydami.

Kitam gale vyrai, merginos susibūrę arčiau triūbočių sutartinėm ruošėsi. Triūbočiai įkalnėn sustoję, savo ilgas, trijų skily, triūbas, kiek pakumpas, ištiesę, išpūtę žandus išraudonavę — sutartinės gaidą miklino.

Užterėjo. Posmą vyrai, posmą merginos — posmą triūbos ir tada visi drauge.

Parėkavę kibos poromis sukutinio, klumpinio, malūno ir kity šokių. Įkaitę gaivinosi gira ir vien vyrams šokius užleido. Tie gi ožiais badės, lazdas peršokinėdami ir visai išsinarindami mikitaėjo.

Plojimai. Juokas. Skardus. Linksma. Ir buvo vienas užėsys, kaip bitynę, pačiam vidurvasary — liepom žydint... Pailsę sėdosi ant vejos. Nutilo visi kai rato vidurin išėjo pilies dainius ir apžvelgęs visus, pirtardamas kanklėmis traukė. Rimgaudą garbino Mindaugą laimino ir Vorūtos garsą kėlė.

Išklausę vėl sujudo kas gyvas. Paaugliai puolėsi ritinio

— Nebijok Beržinis nepaleis Voverės! Ją ir pragaran neštusi...

Į tai abu nieko neatsakė. Lūoktelėjo nuo supynių ir nustriksėjo kieman.

Čia vėl būriais stoviniavo. Dainavo. Įkaušę šposus krėtė — liežuvio kapojosi.

Kas šeimininkes pašiepė, jų šykštumą pajukė ar jų gardžius valgius gyrė.

— Et pas mus, broleli, šiupinys taukuose plauko, sietiniai burnoje tirpsta...

— Taigi ir pas mus — įterpė šviesiaplaukis, kaip smilga ištyšęs bernas — Duok dievali pevoj karklyną, o putroj konkolą rasti...

— Cha-cha-cha — kvatojosi.

Giriamos šeimininkės staisėsi, pajukiamos pyko ir sučiupios už ausies iš būrio vedėsi.

— Tai tu toks, galgone, tai toks... — užkimus šaukė. Ir taip iki vidurnakčio.

Neatsiliko ir Mindaugas. Vienur juokui pritarė, kitur pagriebęs iš rankų pagaikstį ritinį pamušė ar kur savo sodriu balsu prie dainos prisidėjo. Mirga vis šalia jo. Daili, lygiais it linas plaukais, mėlynom akim ir viliojančiai pūpsančia, po baltais, raštais išsiuvinėtais trinityčiais, trūtine. Liekna, baltutėlio veido, šalia Mindaugo — aukšto ir plačiapečio, atrodė, lyg nendrė ežere.

Taip ir turėjo, atrodo, viskas laimingai pasibaigti.

Staiga triūbtelėjo pilies bokšte ragas ir pasigirdo laukinis moters klyksmas.

tankių girių, mus visus palaidus, giriose bevargstančius, suglobė, namus statyt išmokė — šią pilį įkūrė, rūpinosi mumis, kaip tėvas. Vedė mus kovon, prieš priešą baisų. Vis pirmas — narsus, didvyriškas, mitrus, kaip lūšis — stipresnis už mešką gauruotas.

Priimkit!

— Priimkit, priimkit! Priimkit! — šaukė visi paskui jį.

Moterys ir merginos kukčioti ėmė. Šluostėsi ašaras ir vyrai, nes tokio Valdovo koks buvo Rimgaudas, ne tik Vorūtai, bet ir visai Lietuvai reikėjo. Senesnieji prisiminė tas dienas, kada ant šio kalno vien ažuolai ir uosiai šniokštė, kai aplinkui tik tankios, pilnos pavoju, girios buvo, kai juoda puri žemė iš kurios va visos šis rudens gėris ėmės, karklynais ir krumpalais apžėlusi buvo. Kiek čia darbo ir prakaito įdėta, kol visa tai, kas dabar matosi, atsirado.

— Taigi pamenu... — jau žilas arti šimto metų, senelis Vieža pasakojo — buvo čia iš šakų sukerktos kelios gryčiotės, ana va netoli Sriaunos, kai miškuos vilkų, meškų ir lūšių išgąsdinti atmoklinom čia. Andai Rimgaudas, vyriausias visų mūsų giminės, nors metų nedaug dar tada teturėjo, bet proto ir kauptu iš jo galvos neiškabinsi. Sako, vyrai, ar matot, koks čia pasvietęs grožis, kiek čia pūrios žemės, kiek medžio kieto, kaip riešuto, akmenų, karčių, uogenoju miške, upėje žuvies, ar matot? Tik rankų reikia — darbo ir visa tai bus mūsų, sau ir savo vaikams. Na ir kibom. Nuo jauno iki seno. Dideli ir maži. Moterys ir mergelės. Plušom. Naktimis nemiegojom... Žiūrėkit, kas dedas: pilis, kaip vilyčia dangun šauna. Jau nekartą mus visus nuo priešo gudriško apsaugojus mantą ir gyvulius suslėpus. Žiūrėkite kokie stori uosiniai rastai pilies sienose. Tai vis mūsų pečiais ir rankomis įkelti, kokios stiprios tvoros kuokos nusmailintos kiemą apjuosia, kokios erdvios gryčios — tai jo — Rimgaudo užmanymu ir valia atsirado...

Pasakoriui nutilus minia lyg atsipeikėjo — susiūbavo ir ištiese kaklus, žvelgdami į pilies kuorą, iš kurio paprastai Valdovas žmonėms šnekėdavo, laukė žinios.

Pilyje visi supuolę Rimgaudo seklyčion, kur jis jau ilgokas laikas ilsėjosi paliegęs, guolį apstoję, paskutinius atsikvėpimus sekė Vyriausias Krivis, kriviai, žiniai, pilies dainius Laimis, karūzos Vytis, Ažuolas, senasis pilies tarnas ir patarėjas Vizas, Mirga ir kiti.

Mindaugas klūpojo prie tėvo lovos. Šalia jo stovėjo Daugsprungas.

Rimgaudo akys buvo įbestos į mauknomis išklotas seklyčios lubas, negyvos — niekur neklaidžiojančios, tačiau plačiai išplėtos. Jo veidas buvo išvargęs ir išbalęs. Juoda barzda pražilus ir raityti uostai žemyn nulinkę. Seklyčioje težibėjo maža, vos vieno, skaniai kvėpinčio deglo šviesa. Pro langą, kuris buvo vienintelis pačioje seklyčios gilumoje, veržėsi mėnulio pilnatis. Išblyškusi, vos besilaikanti. Rodos, va ims ir tuoj pat sudils.

Niekas netarė nei žodžio. Tesigirdėjo tik tylus kvėpavimas.

Rimgaudo krūtinė tik retkarčiai pasikeldavo — jis kvėpavo dar, bet taip dilstančiai, lyg, rodos, tuoj pat amžinu miegu užmigs, žodžio neprataręs.

Sukrutėjo Mindaugas. Prislanko artyn.

— Tetuš, tai aš... Mindaugas... ar mane tu šaukei?

Atsiklaupė ir Daugsprungas. Rimgaudas, lyg pažadintas murmelėjo, nuleido akis nuo lubų ir pasuko galvą į šoną.

— Aš žinau, aš žinau mano vaikai... Ar davėt žinia Švyrynėlei ir Mirtai, kad su žentais ir anūkais tėvo pagraban atvažiuotų?

— Aplankys tėve, tetuš — tu niekur dar neišeik, dar mums čia Vorūtoj reikalingas.

— Ar linksma rudens gėrybių šventėje jums buvo?

— O taip...

— Gerai... Užkit kas met, kaip bitinai, darbus nubaigę, dievaliams vis padėkokit už duosnumą, nepatingėkit — ir vėl nutilo.

Slinko valandos. Rimgaudas pamažu geso vis ir geso. Staiga vėl atsigavo. Suspurdėjo. Pametė vėl žiūrėjęs į lubas, pakraipė galvą į klūpančius sūnus ir suėmęs abiem už čiurpų tarė:

— Ilgai mintijau ką aš turiu pasakyti iškeliaudamas. Ir patikėkit man nieko geresnio sugalvoti neįstengiau... būkite broliai... — ir užgeso.

— Perkūne! — šuktelėjo Mirga.

— Keliuk dvasele į dausas... — abi rankas aukštyne iškelęs tarė vyriausias Krivių Krivaitis. Nusilenkė ir pasisuko išeit. Jį pasekė kiti Kriviai ir jo tarnai ir lėtu žingsniu apleido seklyčią. Teliko Mindaugas, Daugsprungas ir Mirga. Visi trys jie dabar klūpojo prie mirusio Rimgaudo guolio. Geso skaniu kvapu smilkstąs deglas, už debesio lindo išblyškusi mėnesio pilnatis.

Vyriausias Krivių Krivaitis mažu retu žingsniu tebežingsniavo ilga aula prie laiptų, kurie vedė į aukščiausiąjį sargyboms skirtąjį bokštą. Jo žvilgsnis buvo įbestas į priekį, jis visai nesijodė laiptų pakopomis ir pavoju, kad gali nukristi paslydęs. Jį sekantieji darė tą patį. Įkopus bokštą tarė:

— Vyti įsakyk triūbočiams tris ilgas sutartines triūbas išdumti. Paskui liepė padegti kūlstulpį ir du deglus žemėn nusviesti. Tai atlikus priejo prie pat bokšto tūrėklų, iškelė rankas į dangų ir apačioje visiems susirinkusiems, valandėlę išlaukęs tarė:

— Iškeliauo! (Bus daugiau)

Mergina suklykė, sijonas užsivertė, supluduriavo vėjui, lyg vištos sparnai ir saulute apie skersini sukosi.

mušti, žiužio mėginti, laiminėsenom gaudytis.

Mergos su bernais vaikus nuo supynių nuvarę patys suposi ir kalbinosi:

— Užtelsiu, įsupsiu — dauson gyvą įmesiu — tarė.

— Įmesi ir raudosi, ar aš tau žemei negera? — atsakė.

Laikykis apsuka atversiu! — riktelėjo.

Mergina suklykė, sijonas užsivertė, supluduriavo vėjui, lyg vištos sparnai ir bematant supynė saulute apie skersinį sukosi.

— Laikyk, laikyk — užmuš! — rėkė stovintieji ratu. Beržinis nustojo muistėtis, nebevarė apsuokui daugiau. Supynei nustojo švituoti visi matė, kad jis laikė Voverę abiem rankom apglėbęs, o toji apie sprandą apsisivijus laikėsi. Bučiavosi...

Fėėė... — mėgdžiojosi vai-

— Kas čia? — sujudo visi.

Vyrai pametę mergas išsitempe. Mindaugas pašoko taip pat. Klykė Aušrelė — Mirgos tarnaitė.

— Kas atsitiko? Kalbėk! — sučiupę klausė jos.

— Skubėkit! Skubėk, Valdove, Kunigaikštis Rimgaudas miršta... Tave šaukia...

Mindaugas, o drauge ir Mirga ir keli karūzos, vyriausias Krivių Krivis ir jo palydovai nusukubėjo pilin.

Kieme viskas aprimo. Nusiminė visi. Susimastė. Likęs vienas Krivių atsiklaupė ant kelių ir ėmė melstis. Daugelis pasekė jį ir graudžiu balsu draug su juo kartojė:

— Perkūne! Ir jūs dausių dievai šviesiausi. Juk matot. Mes ant kelių parpuolę maldaujam suteikti ramią poilsio vietą mūsų senajam Vorūtos Valdovui. Vyrai, kurie atėję čia iš

SPAUDOS GALYBĖ

(Atkelta iš 7 psl.)

— Ot ir ne! — neužsileido plačiai apsiskaitęs Algiukas. — Lietuviškuose laikraščiuose atvirksčiai rašo!..

— Mama! — Birutė nutarė surasti ginčui tarpininką. — Kas geriau žino apie Lietuvą — tėvelis ar laikraščiai?..

Šitaip įpainiota Plaukienė skubiai pakeitė temą ir nuvarė vaikus miegoti.

— Kokiai partijai priklausė kunigaikštis Vytautas? — dar pasiteiravo pro miegamojo duris galvą iškišusi Birutė. — Krikščionių demokratų ar tautininkų?..

— Demokratų! — kantrybės pritrūkęs, jau iš savo kambario, sesers tarimą visa gerkle pataisė Algis.

— Miegot! — dar balsiau riktelėjo motina ir žvairom pažūrėjo į vyrą.

Plaukys tylėjo. Tik pasiėmė visą krūvą senų bei naujų laikraščių ir pradėjo atsidėjęs vartyti... — Ir iš kurio galo vaikai viską tą ištraukia?! — negalėjo atsistebėti savyje, — Galėtų gi, nedorėliai, apysakas ir juokus skaityti... Na! Ryt poryt ir praeis karštis, kaip ir užėjęs...

Bet dar sekantį savaitgalį Plaukys įsitikino, jog ne visada ir vaikų karštis taip lengvai pračina.

Algis pakėlė susirūpinusias akis nuo lietuviškos spaudos ir rimtai paklausė:

— Tėti! Ar tikrai Lietuvos diplomatai ir VLIKAS 10 kartų blogesni už Kruščevą ir Bulganią?

— ?..... !..... ?.....

Kas gi tau tokį dalyką pasakė?! — atbėgo iš virtuvės Plaukienė.

— Niekas nesakė! Aš pats taip sugalvojau... — užkluptas sumišo Algiukas. — Žiūrėk, mama! Ar ne taip iš laikraščių išėina? Apie diplomatų nedorybes matai kiek daug rašo! Apie VLIK'o blogumą ana va kiek... Apie Kruščevą — štai tik kiek... Apie Bulganią — tik šitiek... Išėina taip, kad kam dešimt kartų daugiau blogybių, tas dešimt kartų blogesnis, ar ne?

— Matai vaikel! — pagaliau suprato Plaukys, — čia politika. Reikia tai žinoti ir atitinkamai skaityti...

— Mama! — įsikišo ir Birutė.

— Kaip Lietuvos valdžia krikščionis persekiavo: ar, kaip Neronas atiduodavo liūtams suėsti, ar, kaip Stalinas į koncentracijos stovyklas išveždavo?..

— Motinėle Šiluviške!!! — išsižiojo Plaukienė ir rankas nuleido. — Kokius krikščionis?.... Kokiems liūtams?!

— Tuos kur persekiojo! Argi laikraščių neskaitai?! — lyg ir nusivylė dėl motinos atsilikimo Birutė. — Paskaityk čia štai, kaip Lietuvoje tikėjimą persekiojo. Net verkti norisi... Argi tavęs su tėveliu nepersekiojo? — staiga susimąstė Birutė.

Užstojo tylą... Plaukienė pažvelgė į vyrą, Plaukys pažvelgė į žmoną... Abu pažūrėjo į vaikus, vaikai pažūrėjo į tėvus... Kai visi sužiuro į grindis bei sienas, Plaukys prabilo:

— Žinot ką vaikai!.. — tarė jis išsitraukdamas piniginę. — Čia, štai, du doleriai! Po dolerį kiekvienam... Eikit ir nusipirkit saldinių, šuniukų ar ko tik norite. Ir komikų! Kad ir visą kruvą!.. Senai beskaitėte... Gal ir nekenks pakaitui...

Vaikams išgaravus už durų, Plaukienė giliai atsiduso.

— Ar tau, Matai, neateina kartais galvon mintis, kad caro gubernatorius Muravjovas Lietuvai šiek tiek ir gerą padarė... spaudą uždrausdamas?...

Autorius leidžia suinteresuotiems lietuviškiems (išskyrus komunistiniams) laikraščiams persispausdinti šį fejetoną ištiesai, be išleidimų.

Lietuviška Radijo Programa
AMSTERDAM, NEW YORK
WCSS 1490 klc.
Sekmadieniais 7 - 8 v. v.
J. OLŠAUSKAS
Programos Vedėjas
L. HARTVIGAS
Reikalų Ved. ir Pranešėjas

J. MARKIEWICZ
AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktoriai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Conn.
Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS
FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Conn.
Telefonas: 9-1181

KRITIKA

APIE KRITIKĄ IS VIRSAUS
Ausis suglaudęs.
Aš klausaus
Pylos negalastingos. —
Kiekvienas todis
Iš virsaus
Protingas ir teisingas...

APIE KRITIKĄ IS APACIOS
Nekritikuoju vyresnių,
Nes tai neparanku man,
Ir kalbose pavaldinių
Labai gerbiu kuklumą.

APIE SAVIKRITIKĄ
Man lengva sau,
Mielai draugai,
Kritikėn kumščiu tvoti,
Jei numanau,
Kad man „griekal“
Ir vėl bus dovanoti.

Bet jei pakvips
Papelikimu,
Atleidimu iš vietos, —
Aš savikritika imu
Bodėtis
Ir... blauretis.

Tarybų Lietuvos spaudą pavarčius

TIESA

1956 m. liepos 18 d.

FEJETONAS

Vincas ir Vincienė

Vincas su Vinciene pakilo anksti ir netrukus susiberė. Vis tie rūpesčiai, reikalai, darbai ir darbiai. Ant keptuvės raitėsi ir čirkėjo stori, jau rūdyti pradėję lašiniai. Pasklido atirus jų kvapas. Bet nei Vincas, nei Vincienė to neįjautė. Gera tarnaitė! Jei šeiminkai kasdien bartųsi, jai mačiau pipirų kštūnų... Nunešė lašinius ant stalo ir jau leukė šeiminkų priekaitį: „Kėkin, kas šiandien nepatiks? — galvojo ji.

— E, tu, nemokytas kelmas, eik valgyti, — sako Vincienė. — Aš tave į žmones išvedčiau, purvus nuvaliau, o jis — „nedžiūrb!“ Tu daug dirbi!

— Iš kantrybės tu mane greičiau išvesi, negu į žmones, — spyrysi Vincas. — Jei tokia gera, tai eik dabar tu, sakau. Štai, abrozėliai, imk ir eik.

Pluostas įvairių paveikslukų gulėjo ant stalo. Iš jų žvilgė angeliukai su iškėstais sparnais, viščiukai, tik ką išsiritę iš šalmėlis gulintų luktų.

Vincas Jasinskas po pusryčių išėjo į kaimą, o Vincienė su tarnaitė į daržą. Nespėjo jos ir išjudinti, kai pamatė atakubantį kolūkių brigadininką. Net širdis suvirpėjo: „Vėl tas rėkmys!“

— Jasnikien, kur Vincas? — paklausė brigadininkas, nei lašo nespėjęs pasakyti.

— J kolūki išėjo.

— Kaip tad į kolūki? Nėra jo. Antai, arkliai stovi. Kur gi jis galėjo prasmeigti? — pasikasę pakaušį, klausia brigadininkas.

— Nesuk tu man galvos, sakau gi — išėjoo!

— „Išėjo, išėjo“... Ak, ką dabar daryti? Sėti laikas...

— Rūpi man tavo kolūkis, — kapodama kauptuką, sako Vincienė. — Štai, dėl tavęs ir cvikliškirtau, kad tu surūgtum. Sakiau tau ne kartą — aš ne kolūkietė ir kolūkių reikalais neturiu jokios šnektos.

— Vinciene, dvi karves kolūkyje gamai, durpes kasiesi, — jau eidamas, pridūrė brigadininkas.

— Ne iš tavo malonės. Vyras kolūkietis.

Brigadininkas nuėjo. Bet širdyje Vincienėi ramybės nebuvo. — Tingini aš jam! — piktinasi Vincienė.

— Štai visuose aruose jokios žolės nesuras. O miežiai, avižos! Jos žvilgnis įsmigo į kaimynės daržą. „Štai kur tinginė. Jau antra diena daržą nematyti, — samprotuoja Vincienė. — O dar man prikišo aną kartą. Kodėl, girdi, tu ne kolūkietė... Na, ir atsiėmė tada ji!“. Jasnikienė prisiminė tą susirėmimą su kaimyne. Net apsisplaudė tada abidvi. Vincienė aiškiai pasakė, kad jai, mokyta, gėda dirbti kolūkyje. O kaimynė: „tu man ant tokių mokyty“...

...Vyras parėjo vėly vakare. Pavargęs, suplušęs suko jis retus žvečius ir leukė vakarienes. Ir kur nepavargę, du kaimus apėjusi O ir namo tiesaus kelio vengė — bijojo sutikti brigadininką. Ejo jis per pievas, parugiats, kaip kokys vaigis.

— Ar daug surinkai? — paklausė Vincienė.

— Tu gal daugiau pritrūktumai — mokyta, daug kalbi...

Bet ši bartis buvo nelinksmi, apsimetė nenugirdusi.

— Pręsa atvešė. Antai žiema. Uždengtumai kuo nors. Atrodo, lietaus bus, — pasakė ji.

Vincas — kepurę ant galvos ir išėjo. Suplytusiais maišais jis uždangstė durpių presą ir motoriką. Šią techniką jis saugo, kaip brangiausią savo turtą. Juk ji jam kasdien pelną duoda. Kiekvienas nori durpių prisikasti, todėl ir nuomoje Jasinsko presą. Motorizuotu būdu ir greičiau, ir durpės gerėnės išeina.

Po vakarienes užsimėzgė nuosirdėnė kalba. Abudu norėjo papasakoti dienos naujienas. Visų pirma Vincienė iškeikė brigadininką, išvedino jį nekultūringu, skundėsi, kad jis kimba prie jos, nors ji ir ne kolūkietė.

— Karves dar priminė, durpes. Pavydi, mat.

— Bet man rytoj klius, — sako Jasinskas. — Gal darbaidentų nurašyti, o ir taip jų mažai.

— Gal neik daugiau po tuos kaimus, gal padirbėk kolūkyje. Dar arus atima.

— Kas atims? Dimas, pirmininkas? O kiek jis pas mus valsinosi? Ne, ne, jis nieko mums nesaikys.

Kalba užsimėzgė apie eukes bažnyčiai. Jasinskas jau kelinti metai, kai jas renka. Valstiečiams jis sakosi esąs bažnyčios įgalotinis aukoms rinkti. Vincas moka prašyti ir iškaukija ne vieną rublį. Jis ir paveiksluką patiem leidžia išsitrinkti.

Paskul jiedu kalbėjo apie namelį. Neseniai ji nusipirko Kapsuke — prieš kelias savaites, bet jau laikas pagalvoti, kad daugiau pelno jis duotų. Kolūkiečiai kalba, kad namas pirktas jų, kolūkiečių, aukomis. Bet kas jam? Dėl to namas nesugrįtus. O namas neblogas.

Ir taip gyvena Jasinskai. Vincas mažai dirba kolūkyje, o Vincienė — moteris iš stuomens ir liemens — visai ne kolūkietė. Kartais jiedu pasibara, pasipyksta, bet visuomoje jie patenkinti vienas antru. Tik Vincienė vis prikaistoja Vincui, kad jis nemokytas, neklaužada, ir todėl jam reikia kartais ir į kolūki išėiti.

— Ach, kad tu būtum bent kiek mokslo ragavęs, — sako Vincienė. — Ir tu galėtum nedirbti...

K. KAUKAS

Kalvarijos rajonas,
„Bangos“ kolūkis.

DIDŽIULIS LIETUVIŠKO RADIO PIKNIKAS

Sekmad. Rugsėjo (September) 9 d., 1956 mt.

Royal Gardens Park, 990 E. HAZELWOOD AVE., RAHWAY, N. J.

(Važiuojant U.S. Highway 1, pasisukite į kairę prie Lawrence St. Circle; pervažiuokite tiltą, ir prie šviesios vėl pasisukti į kairę. Autobusas nr. 62 iš Broad St., Newark, Elizabeth ar Linden priveža iki pat parko vartų).

Pradžia — 1:00 val. p.p. Šokiai 4:00 val. Programa 5:00 val.

ĮEJIMAS \$1.00, įskaitant visus taksus

JUS MALONIAI KVICEIA RADIO DIREKT. JOK. J. STUKAS

A. Andriuskevičius

Laikrodininkas ir Juvelyras
DIDELIS PASIRINKIMAS
Brangenybių
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Evergreen 4-2318

John Baltaduonis

FRANKFORD AVENUE
C A F E
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

BROCKTONO LIETUVIŲ BAKUŽĖ

Brockton, Mass. -- Kasmet lietuvių bakužę ir joje įrengta lietuvių liaudies meno parodą aplanko šimtai tūkstančių žmonių, kurie atvyksta pažiūrėti Massachusetts valstybės žemės ūkio ir pramonės parodos — Brockton Fair. Tai reta galimybė supažindinti šio krašto gyventojus su Lietuva, jos kūrybinio pajėgumu ir dabartine nelaime.

Brockton Fair rūpinasi The Brockton Agricultural Society, kuri nuo 1874 metų rengia metines parodas. Lietuviai šioje parodoje pasirodė pirmą kartą 1936 m., įrengdami lietuvių tautodailės skyrių bendrame pavi-

lijone, pastatytame 1937 m. skirtame Dariui ir Girėnui pagerbti. Tas lietuviško stiliaus paviljonas vaizduoja Lietuvos ūkininko gyvenamą namą. Jis buvo pavadintas lietuvių bakužė ir naudojamas tik parodos reikalams.

Šiomet nuo rugsėjo 9 d. ligi rugsėjo 15 d. vyks lietuvių bakužėje jau devynioliktoji paroda.

Šiometinėje parodoje bus pavaizduota Lietuva paveikslais iš nepriklausomybės laikų, ruošiamas gausus gintaro išdirbinių skyrius, marginių, medžio drožinių ir odos išdirbinių pavyzdžiai. Joje bus taip pat dail. A. Tamošaitienės austi kilimai

ir tautiniai moterų bei vyrų drabužiai.

Iškilmingas parodos atidarymas įvyks rugsėjo 9 d. 2 val. po pietų specialia programa. Kalbėtojais pakviesti: Lietuvos garbės konsulas adv. A. Šalna iš Bostono, Mass. ir adv. L. Tamulevičius iš Brocktono, Mass. Meninę dalį atliks O. Ivaškienės tautinių šokių grupė. Visą dieną bus grojama lietuvių muzika. Prie bakužės veiks valgykla, kurios pelnu išlaikoma bakužė ir įrengiamos parodos.

Kaip kasmet, taip ir šiomet laukiama daug lietuvių iš visos Naujosios Anglijos.

P. V.

Lietuvių gegužinė

Rugsėjo 9 d. Liberty parke įvyks pirmoji bendruomenės gegužinė, pavadinta Michigan lietuvių sąskrydžiu.

Programoje Gabijos skaučių tautinių šokių grupė, vadovaujama Aldonos Rastonytės, komiškas sportas, pravedamas sporto klubo Kovas, akordeonistai Vyt. Marčiukaitis ir Vyt. Petrauskas. Gegužinėje išeis laikraštis, redaguojamas Vlado Mingelos. Be to, bus didelis dovanų paskirstymas, pravedamas Lidijos Mingėlienės. Vaikučiams veiks vaikų darželis, organizuojamas V. Paužos.

Programai vadovaus Albertas Misiūnas, šokiams ir rašeliams — Leopoldas Heiningas, dainai Pranas Zaranka.

Šokiams gros puikus orkestras.

Veiks turtingas bufetas, kuriam vadovaus J. Nekašius.

Į gegužinę reikia važiuoti Expressway (galima ir 112 keliu) iki Middlebelt Rd., pasukti į kairę ir maždaug už šešių mylių kaireje pusėje matoma iškaba New Liberty Park. Čia keliuku sukti į kairę pusę ir maždaug už 300 metrų nuo Middlebelt Rd. yra pats parkas. Ši vieta yra visai netoli nuo daugumai detroitiečių žinomo Binkevičienės ūkio.

V. Kutkus

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

OVERSEAS CARGO CO.

Lietuvių Bendrovė

siunčia į Lietuvą (ir kitur) siuntinius su: angliskam vil. medžiagom, avalyne, valstais, maistu, stuv. mašinom, dviračiais, laikrodžiais, akordeonais. (Siunčiama iš Anglijos per HASKOBĄ)

Bendrovė taip pat persiunčia į Lietuvą ir Jūsų pačių sudarytus ir mums pristatytus siuntinius (siunčiam ir oro paštu). Visi mokesčiai sumokami siuntėjo, gavėjas nieko nemoka. Pristatymas garantuojamas — Pilnas draudimas (siunčiama per Globe Travel Service).

Prašykite katalogų bei informacijų:

OVERSEAS CARGO CO.

2412 W. 47th Street

Chicago 32, Ill.

Tel. LA 3-5049, YA 7-4337

Siuntinių tarnyba 8 metai

S. P. JUODVALKIS

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.

273 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9533

CASINO TEATRAS

210 E. 86th ST., NEW YORK Tel. RE 4-0257 BU 8-0561

NUO RUGPIŪČIO 31 IKI RUGSĖJO 6 D.

IDEALE FRAU GESUCHT

Waltraut Haas -- Wolf Albach Retty

HEIMATGLOCKEN

Hansi Knotek -- Armin Dahlen -- Ernst Waldow

Naujausia vokiečių savaitinė apžvalga

NEWARKE ATIDARYTA NAUJA ISTAIGA
PERSIUNTIMUI SIUNTINIŲ Į VISUS EUROPOS KRAŠTUS

UNITED PACKAGE EXPRESS CO.

305 MARKET STREET (arti P. R. R. Stoties) NEWARK, N.J.

Telefonai: Mitchell 3-4067 -- Market 3-2277

- Skubiai pasiūnčiame maisto produktus, audeklus, naujus ir vilkėtus drabužius, valstus ir t. t.
- Oro paštu pasieks gavėją per 7-10 dienų.
- Siuntėjas gaus gavėjo parašu patvirtintą pakvitavimą.
- Siuntiniai pilnai apdraudžiami.
- Visi persiuntimo mokesčiai ir miltas apmokami čia. Gavėjas nieko neturi mokėti.

Siuntinius galite prisiųsti ir paštu. Įstaiga atidaryta kasdien nuo 9 val. iki 6 val. v. Šeštad. nuo 9 iki 4:

Atsinešę ar atsuntę šį skelbimą
sutaupysite \$2.00.

DRABUŽIAI MŪSŲ SANDĖLY PARDUODAMI
TREČDALIU PIGIAU, NEGU KRAUTUVĖSE

GERIAUSIA MEDŽIAGA IR DARBAS

REGAL MANOR CLOTHES

53 West 23 Street

New York 10, N. Y.

ORegon 5-5090-1-2-3

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS • RESTORANAS

SALE VESTUVĖMS, SUSIRINKIMAMS, PARENGIMAMS.

VYTAUTAS BELECKAS, savininkas

1883 MADISON STREET

BROOKLYN 27, N. Y.

(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewoode)

Tel. FV 2-9586

SAVINGS ACCOUNTS
CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate **3%** A YEAR

Compounded semi-annually January and July

Interest begins the FIRST day of the month on deposits made during the first 10 BUSINESS days of January and July, the first 5 BUSINESS days of April and October and the first 3 BUSINESS days of all other months when left until the end of the interest period.

THE *Kings County* SAVINGS BANK

Incorporated 1860

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue

Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000

Member Federal Deposit Insurance Corporation

FRANK NARBUTAS

NAMŲ DAŽYTOJAS
IR DEKORATORIUS

Turįs 15 metų patyrimą ir
apdraudą šioje srityje.

Darbas visada atliekamas rūpestingai ir gerai

115-53 NEWBURG ST., ST. ALBANS 12, N. Y.

Telefonas: LA 5-4292

STEAMBOAT INN

ALMA KASMOČIŪTE, Vedeja

ĮVAIRIAUSI GERIMAI IR PIRMOS RŪŠIES MAISTAS

SALE VISOKIOMS PRAMOGOMS
Didelis ir gražus sodas piknikams.

89-91 Steamboat Road, Great Neck, L. I.
Tel. Great Neck 2-1546, biznio Great Neck 2-3389, namų

PARCELS TO LITHUANIA
AND RUSSIA

Through the biggest Company on the American Continent

J. Kamienski

JANIQUE TRADING CO.

Head Office:

TORONTO, ONT. CANADA, 535 QUEEN ST. W. Tel. EM 4-4025

Branches in USA:

NEW YORK CITY, N. Y. 306 E. 9th St. Tel. GR 3-3470
PITTSBURGH, PA. 2013 E. Carson St. Tel. HU 1-5759
MINNEAPOLIS, MINN. 44 E. Hennepin Ave. Tel. FE 6-2330
BUFFALO, N. Y. 1162 Broadway, Tel. FI 1272
NEWARK, N. J. 102 - 16th Ave., Tel. BI 2-6816
PHILADELPHIA, PA. 725 W. Girard Ave., Tel. ST 7-1422
CLEVELAND, OHIO, 1029 Fairfield Ave., Tel. CH 1-5547
CHICAGO, ILL. 2314 W. Chicago Ave., Tel. BR 8-6780
and in 10 other cities of CANADA and USA.

Full guarantee for every parcel sent. Two weeks delivery.
Your relatives in the Old Country will receive the parcel absolutely free of charges

LARGEST COMPANY BECAUSE IT IS THE BEST!

LIETUVIAI ADVOKATAI

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
Jackson Heights 73, N. Y.
NEWton 9-6620

KĘSTUTIS W. MICHELSON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

ANTHONY J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

PARK FLORIST

MATTHEW MAŽEIKA

Gėles pristatome į bet kurią pasaulio vietą.

80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro) Telefonas: VIRginia 9-3112

Paulius Gaubys

FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės, vaikai (vairūs subūvimai, kopijos ir t.t.
Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos,
taipgi aliejiniai portretai.

P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne
ir Amerikoje) darbą jums padarys greitai, gerai ir pigiai.

85-27 88th STREET WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 6-2164

KUR APDRAUSTI NAMUS, BALDUS, AUTOMOBILIUS
IR KITAS VERTYBES?

Visuomet greitą ir gerą patarnavimą bei patarimą gausite pas

JONĄ JUODI

664 JAMAICA AVENUE, BROOKLYN 8, N. Y.

Kreiptis: darbo dienomis nuo 5 val. po piet iki 8 val. vak.
Šeštadieniais nuo 10 val. iki 5 val. vakaro.

Telefonas: AP 7-9454

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje yra švieži
nes jie atgabenami lektuvais.

Gdytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač
sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.

Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažny-
čią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. ga-
mybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš
farmos atvežtų kiaušinių.

Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS

64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
Telefonas: TW 4-8087

LIETUVIAI SMUKININKAI

susipažinkite su
Lietuvio gamybos smulkais

GARBĖS DIPLOMĄ

Laimėjusiais 1926 metais

Pasaulinėje Parodoje

Philadelphia, Pa.

Kainos nuo \$150 iki \$500

JULIUS SVITRA
SMUKŲ DIRBĖJAS
1534 First Avenue
SAN DIEGO 1, CALIF.

ANTON APPEL

Parduodami lietuviški skilandžiai, dešros ir kiti
pirmos rūšies maisto dalykai:

JERSEY PORK

428 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: STagg 2-3108

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, Savininkai

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas
įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BOULEVARD, RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 3-3544

DRAUDIMO REIKALAI, TAKSŲ (INCOME TAX) PARUOSIMUI,
NOTARINŲ DOKUMENTŲ TVIRTINIMUI, KREIPTIS Į

JUOŽĄ ANDRIUŠĮ

GENERAL INSURANCE BROKER * CONSULTANT * NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami įvairūs
dokumentai ir atliekami visų rūšių draudimai:
gyvybės, namų, baldų, automobilių, biznių ir t.t.

GERAS PATARNAVIMAS

Kreiptis kasdien iki 8 val. vak. Šešt. iki 6 v. v.

238 LEONARD STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas EVERgreen 7-8247

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

VIRGINIA 6-1800

ELMHURST AUTO COLLISION REPAIRS

ZIGMAS ZALIAUSKAS, Savininkas

Taisoma, parduodama, tarpininkaujama
ir padedama nupirkti automašinas.

Sąžiningas, geras ir prieinamas patarnavimas.

90-30 43rd Ave. Elmhurst, N. Y.

Telefonai: IL 7-1400, IL 7-1437

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

Telefonas: EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 7-4335 Kopolyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Telefonas: STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS

84-02 Jamaica Avenue Woodhaven, N. Y.

Telefonas: VIRginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas

354 Marcy Avenue Brooklyn, N. Y.

(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)

Telefonas: EVERgreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 North Wood Avenue Linden, New Jersey

Telefonas: Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

410 Metropolitan Avenue Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: STagg 2-4409

Estate of A.J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.

GENERAL INSURANCE AGENT NOTARY PUBLIC

54-41 72nd Street Maspeth, L. I., N. Y.

Telefonas: NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
(įvairiems reikalams).

New Yorkas ir Apylinkė

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

Vyt. Abrattis, advokatas, žinomas vietos veikėjas, šiomis dienomis išskrenda į Europą atostogų, kurių metu jis lankysis Ispanijoje, Italijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje ir Anglijoje.

J. Karvells, žinomas Chicagos prekybininkas, porai dienų buvo atskridęs į New Yorką.

Vyt. Bacevičius, pianistas, šią vasarą parašė savo Penktąją Simfoniją, trijų dalių, 103 puslapių partitūra jau atiduota orkestro balsams kopijuoti. Be to, šią vasarą jis sukūrė porą stambesnių veikalų pianui.

J. Trečiokienė, penkias savaites sirgusi ir gulėjusi ligoninėje, grįžo namo ir baigia sveikti.

Jokūbas Stukas dar kartą primena, kad visi keliai veda į jo vadovaujamos radijo programos pikniką, kuris įvyksta šį sekmadienį, rugsėjo 9 d. Royal Gardens parke, 990 East Hazelwood Ave., Rahway, N. J.

Juozas Tamas, buvęs Vienybės linotipininkas, su žmona atvykęs iš Chicagos aplankyti savo sergančios tetos, lankėsi Vienybės įstaigoje.

Tomas Žiuraitis, kunigas, pamokslininkas, spaudos bendradarbis ir keletą knygų autorius iš Metuchen, N. J., iškeliamas į Michigan valstybę. Inž. Vladas Dilis ir kiti veikėjai organizuoja atsiveikimo išleis-tuves.

J. T. Zuris, žinomas Chicagos teisejas, šiomis dienomis iš New Yorko uosto išplaukė į Europą keturioms savaitėms atostogų.

Dr. P. Jonikas, kalbininkas, mūsų bendradarbis, Chicagos universitete gavo Bachelor of Arts laipsnį bibliotekininko profesijai praktikuoti.

A. Bulvidienė prašo pranešti, kad pirmasis po vasaros sezono Moterų Vienybės socialis susirinkimas įvyks rugsėjo 18 d. Damų namuose, Woodhaven, N. Y. Pradžią 8 v. v. Visų narių dalyvavimas būtinas.

MANO PADEKA

Šiuo būdu noriu pareikšti savo nuoširdžią padėką visiems mano draugams bei prieteliams, kurie atjautė sunkios ligos metu, atsiųsdami man gėlių, dovanų ir linkejimų greičiau pasveikti. Taip pat dėkoju visiems tiems mano draugams, kurie lankė mane namuose ir ligoninėje. Dėl vietos stokos spaudoje nelėdama išvardinti visų asmenų ir organizacijų, reiškiau visiems savo bendrą nuoširdžią padėką. Ta pačia proga vis dėlto negaliu nepareikšti ypatingos padėkos savo seseriai Onai Lawson, kuri mane visą laiką slaugė namuose ir vėliau kiekvieną dieną lankė ligoninėje. Dar kartą visiems ir visoms nuoširdus ačiū.

Jieva Trečiokienė

IŠNUOMOJAMI du gražūs didelii kambariai su atskiru įėjimu, šildymu ir maudyne lietuvių šeimoje. Skambinti TW 4-9323.

MAIRONIO ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA PRADEDA MOKSLĄ

Maironio Šeštadieninė mokykla darbą pradės rugsėjo mėn. 15 d., Apreiškimo parapišės mokyklos patalpose, North 5th Street ir Havemeyer St. kampas, Brooklyne. Mokiniai privalo rinktis į mokyklą 8:45 val., iš kur visi organizuoti eis į bažnyčią pamaldoms. Po pamaldų prasidės pamokos. Mokiniai turi atsinešti po sąsiuvinį ir pieštuką. Primenama, kad tą dieną bus surenkama mokiniams skirti vasaros darbai.

Maironio mokykla kviečia visus mokyklinio amžiaus Brooklyno lietuviukus lankyti lietuviškas pamokas. Ypatingai kreipiamasi į tėvus, nuo kurių daugiausia pareina, ar vaikai lanko šeštadieninę, ar ne. Juk lietuviška mokykla tai vienintelė šiuo metu vieta, kur vaikai mokomi taisyklingos lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos bei geografijos, kur mūsų jaunieji išmoksta daugybę liet. dainų, šoka tautinius šokius, vaidina, deklamuoja, kūrta. Šiam darbui pasišvenčia visa eilė prityrusių mokytojų. Reikia suminėti, kad šeštadieninėje mokykloje vaikai ne vien mokomi lituanistinių dalykų, bet dar ir auklėjami. Ypatingai daug dėmesio kreipama į vaikų elgesį, drausmingumą, pagarbą vyresniesiems, ir tokiu būdu žymiai palengvinama tėvams sunkus auklėjimo darbas. Mokytojams pavyksta pedagoginėmis priemonėmis iš-

gauti norimų auklėjimo rezultatų, ką yra pareiškę daugelis tėvų.

Tenielieka Brooklyne nei viena liet. šeimos, kurios jaunamėčiai nelankytų lietuviškos mokyklos. Šią progą malonu pabrėžti, kad Brooklyne netrūksta ir labai susipratusių šeimų. Iš tolimų gyvenviečių tėvai rūpestingai savo mažuosius kas šeštadienį atveža į mokyklą. Bet tokių pavyzdžių šeimų galėtų būti žymiai daugiau.

MINDAUGAS VIENINTĖLIS LIETUVOS KARALIUS?

Naujame rugsėjo mėn. Karyje yra keliamas toks klausimas. Toki straipsniai kaip dr. V. Šruogienės – Vytautas Didysis Čekijos karalius, P. Butėno – Vytauto Didžiojo vasaros piliis, paliečia mažai žinomus ar jau užmirštus mūsų senosios istorijos faktus. Naujiesiems laikams nušviesti yra visa eilė aktualių diskusinių ir informacinių straipsnių ir turtingi spėlus skyriai.

Naujas Kario numeris yra gausus iliustracijomis, vertin-gom ir gražiom.

One of these days your boy will be starting off to school in his shiny new shoes and fresh clean shirt. And he'll start learning all the things he needs to know to make him the kind of man you want him to grow up to be.

One of the most important lessons for your son to learn is the meaning of thrift and the value of a regular savings program. And that's what the U. S. Treasury's School Savings Program will teach him.

By the purchase of 10¢ and 25¢ Savings Stamps in their schools, chil-

dren are investing in U. S. Savings Bonds on the installment plan. And, as you know, Savings Bonds are one of the best investments that any of us can make.

Is your child's school participating in this important program? Why not speak to your principal, school superintendent or P.T.A. group about it?

Encourage your child to buy Savings Stamps regularly. Start the U. S. School Savings Program in your town today!

U. S. SAVINGS STAMPS POINT THE WAY YOU WANT YOUR CHILD TO GROW!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

Rugsėjo 8 d. 6 val. vak. per WATV televizijos stotį (13 kanalas) bus perduodama ke-tvirthoji J. Stuko vadovaujama lietuviška programa. Pirmą kartą bus parodytas baletas – Juratė ir Kastytis ir pasirodys Operetės Choras.

Rugsėjo 9 d. Royal Gardens Parke – 990 E. Hazelwood Ave. Rahway, N. J., įvyksta Lietuvos Atsiminimų radijo piknikas. Pradžią 1 val. p. p.

Rugsėjo 8 dieną (šeštadienį) New Yorko Santaros Skyrius rengia išvyką į Jones Beach, Santariečiai bei jų bičiuliai kviečiami dalyvauti.

Turintieji ir neturintieji mašinių renkasi 2:30 p. p. prie Ginkų saldinių krautuvės, Dėl smulkesnių informacijų prašome skambinti P. Bilėnui HY 7-2754.

Rugsėjo 15 ir 16 d. SLA penktoji apskritis ruošia dviejų dienų išvyką į SLA vasarnamį, Atlantic City, N. J. Nakvynė ir bendri pietūs vienam asmeniui kainuos \$2.50. Užsirašyti pas A. S. Trečioką, 315 Walnut St. Newark, N. J. Market 2-4867.

LITERATŪROS KONKURSAI

Lietuvių Studentų 5-gos Centro Valdyba praneša, kad literatūrinis konkursas, kuriame buvo kviešti studentai ir abiturientai, dėl kūrinių stokos, pratęsimas iki 1956 m. spalio 20. Konkursui poeziją ir prozą siųsti šiuo adresu: Liet. Stud. 5-gos Literatūros Konkursas, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21 N.Y.

Prašo paremti

Kaip ir kasmet, rugsėjo 6-10 dienomis lietuvių studentai santariečiai ruošia visuotinį suvažiavimą. Suvažiavime bus diskutuojamos lietuviškos problemos ir kuriami darbo planai ateičiai.

Ne visi santariečiai betgi gali suvažiavime dalyvauti; daugeliui iš tolimesnių vietovių neleidžia atvažiuoti susidarantios išlaidos. Todėl Santara prašo talkos. Jokia auka nebus perdidelė, ir jokia auka nebus permaža. Auką prašoma siųsti suvažiavimo rengimo komisijos pirmininko adresu: J. Šmulskytis, 426 E. 6th St., Blomington, Indiana, arba tiesiog suvažiavimui: J. Šmulskytis, Tabor Farm, Sodus, Michigan.

Pilypo Dūdelės nuotyčiai

